

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel ■ Kiadja A NAP Ujságvállalat

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I évfolyam

BUDAPEST, KEDD, 1907 DECEMBER 10

89. szám

A Hir 89-ik száma:

Justh beszámolója

Szolidáris Kossuthal. 1910-re követeli a nemzeti bankot. A házszabályrevíziót az általános választójoggal együtt akarja megcsinálni. Nyilatkozik A Hir-ben

Vasárnapi obstrukció

Kilenc horvát kibeszélte az ünnepnapit. Tömeges szómegevonás

Úége az általános vitának

Következik a részletes horvát garázdálkodás

Wekerle és Frank

Paktum készül a Starcsevics-párttal

A horvát minisztert halállal fenyegetik

Vasuti minisztérium

Polónyi tervezi, Wekerle lefujja

A Joób-család öröksége

A svéd király meghalt

V. Gusztáv az új király

Rablógyilkos merénylet

a Szabolcs-utcában

Dinamit egy királyi páholyban

A járványok városa

Nagy sztrájk Triesztben

Nyolc riport

Távirat, telefon

Két malomkő

A nagy vasárnap, amit afféle boszorkánnyok vasárnapjául akart mutogatni a kormány, elmúlt a nélkül, hogy az összetöréssel megfenyegetett horvátoknak még csak a hajszála is meggörbült volna. Olyan pózzal állították be még szombaton ezt a csínyeszerű vasárnapi ülést, mintha a nyilvánosság kizárásával egyszerűen meg akarnák enni a horvátokat és ma azután kiderült, hogy ez az új trükk sem a horvátok fejére irányult, hanem a nagy, immár nem is titkolt, sőt a gyakorlat útján már meg is közelítő cél: a klotür felé. Egyszerűen arra kellett a vasárnapi ülés, hogy legyen újabb precedens a Ház szokásaitól való eltérésre, precedens, amelyet jó lesz majd előrántani akkor, amikor egy esetleges magyar obstrukciót kell letörni.

És a mai nap még csak tetézte a tegnapi tanulságait. Ma már egészen bizonyos, hogy a kormány az a közmondásbeli sanda mészáros, aki nem oda vág, ahova néz, az a viador, aki a horvátoknak szegezi neki a kardját, de azután cselvágással a házszabályt akarja agyonverni. Olyan ritkaszövésszerű és olyan hitvány kócból szőtt a kormány szitája, hogy csak a vak nem lát rajta keresztül. A horvátok nem ellenségei, hanem egyenesen eszközei, cinkostársai a mai kormányzatnak.

Könnyű a bizonyítás. Ha a kormány valóban le akarta volna törni a horvátokat, már rég megtehetette volna. Egy egész országnak felzaklatott közvéleménye, az az egyetemes meggyőződés, hogy a horvát obstrukció nem egyéb nyílt lázadásnál a magyar parlamentarizmus ellen, bizony adott volna bármely kormánynak és bármely pártnak elégséges súlyt, elég erőt, sőt „előzetes szankciót” is arra, hogy a horvátokkal végezzen. Ha másképpen nem lehet, hát az ököl jogán, mert a forradalommal szemben a magyarság védelmében százszor jogosult az ellenforradalom.

Ámde tegyük fel — csak a világért el ne higyjük, — hogy a kormánynak ehhez nem volt nagy bátorsága, vagy vállalkozó kedve. Akkor is összezuzhatta volna a horvátokat otthon. Ha feloszlatják a zágrábi országgyűlést, ez a néhány politikai kalandor, akiket a Polónyi rokonérzése és lelki hasonlatosságot megsejtő ereje szabadított rá a magyar parlamentre, kétségtelenül esze nélkül szaladt volna haza, hogy megmentse az egyetlen kincsét, ami kihuzta a nullaság, a jelentéktelenség sötétéből: a mandátumát. Új választás pedig egyszerűen elseperte volna az egész bandát. Ez olyan tiszta számítás, aminek nem kell olyan jól tudni a politikai egyszerűget, mint amilyen jól Wekerle tudja.

De ha ebben a módszerben sem bizott volna a kormány, ha sem a törvény erejét,

sem a közvélemény hatalmát nem tartotta volna elég erős fegyvernek a maga kezében — érezve e kéz gyengeségét, — akkor is meg kellett volna találnia, minden áron meg kellett volna találnia a módját annak, hogy a horvát bandita-csoportot összetörje. Hogy hogyan? Fájjon tőle az ő feje, hogy hogyan, de bizonyára akárhogyan is.

E helyett a leggaládabb, legerfidebb játék történik napról-napra. Kettős gonoszság. Részben a közvélemény titkos megdölgözése, meggyőzése arra a célra, hogy a horvát betörésen felháborodva végre maga kívánja a házszabályrevíziót, részben pedig gonoszul céltudatos munka, napról-napra való precedensalkotás arra, hogy hogyan lehet a házszabályokkal revízió nélkül is, a mai állapotukban is visszaélni.

Rettenetes és csak a horvátok alávalóságánál rettenetesebb dolog ez, ami ma napról-napra történik a képviselőházban, nem a horvátok ellen, hanem egyenesen a horvátok segítségével. Ma az egyik icstől vonja meg az elnök rövid uton a szót, holnap a másik vicset ülteti le haragos szégyelyében. Az ülések meghosszabbítása már mint rendszer van belecsempészve a parlamenti gyakorlatba és tegnap már megcsinálták a precedenst a vasárnapi ülésekre is, nem — ó nem, — a horvátoknak, hanem a félve-félt magyar obstrukciónak a majdan könnyebb felmorzsolására. Nem tetszik látni, hogy benne vagyunk már nyakig a házszabálytiprásban és nem tetszik észrevenni, hogy a kormánynak nem is kell javaslat a klotür irányában, mert meg lehet ezt csinálni elbirtoklással, precedensekkel, lassu megszoktatással is, — hála legyen érte a jó horvátoknak.

És meg lehet csinálni azt a hallatlan merényletet is, amit az egyszakaszossal terveznek. Hogy amikor már magát a kiégyezést beleszorították egyetlen paragrafusba, akkor még ehhez a paragrafushoz részletes vitát sem engednek meg, hanem a záróbeszéd után törvénynyé teszik a kis szörnyszülöttet. A szokásnak, a házszabálynak, a szólásszabadságnak, a magyar parlament hagyományainak legflagrantsabb megsértésével.

Ki hiszi azt, hogy mindez a horvátok ellen irányul? Hiszen a horvátokat a magunk jogainak minden öncsonkítása nélkül, sőt a magyarság javára való precedensek teremtésével lehetett volna összezuzni. A horvátok csak a csiholókö, amelyből a kormány kiveri a házszabályokat felperzselő szikrákat. De az ütés nem az ő hátuknak fáj és az ő obstrukciójuk tüstént le fog szerelődni, amint Bécs int nekik, hogy elég.

Ez a galád kettős játék mind jövő és elkövetkezendő célok felé irányul. A parla-

világításba helyezi Szerényi szakértelmét. Hosszas közjogi magyarázattal bizonyítja, hogy neki s nem Szerényinek van igaza az egyszakaszost illetően. Végül kérdi, mért nincs jelen egyetlen miniszter sem? Ugy látszik, a precedensek itt napról-napra szaporodnak.

Elnök: Az 1848. évi törvény nem kötelezi a minisztereket, hogy jelen legyenek.

Polónyi Géza: A törvény kötelezi a minisztereket a jelenlétre. Az egyszakaszosra nézve ama reményét fejezi ki, hogy az ország föl fog ébredni letargiájából s tiltakozni fog, hogy ilyen egyszakaszos törvényjavaslattal veszélyeztessék Magyarország alkotmányát. A függetlenségi pártnak deklarációt kell hozni az önálló bankról, mert a kormány nem akarja megvalósítani.

Szerényi József: Személyes megtámadtatás címén válaszol Polónyinak. Kijelenti, hogy ő sem a saját nevében, sem per procura nem gorombáskodott Polónyival. Egyéb vádjaira most nem akar reflektálni, majd akkor válaszol ezekre, ha a kiegyezés komplexumát fogják tárgyalni és az országnak több ideje lesz.

Megvonom a szót...

Polit Mihály (nemzetiségi): Nem fogadja el a törvényjavaslatot. Elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

Roics Milán horvátul beszél a zárzó jogán.

Elnök: Két ízben figyelmeztette.

Erre Roics Milán elállott a szótól.

Surmin György (horvátul beszél.)

Két figyelmeztetés után

Elnök: Megvonom a szót a képviselő urtól.

Pinterovics Antal, Magdiés Pero és Lukinics Odön szözláltak fel ezután horvátul.

Az **elnök** többszöri figyelmeztetés után mind egyiktől megvonta a szót.

Mazuranics Bogoszláv volt a következő felszólaló.

Polónyi Géza közbeszólt.

Elnök: Nem töröm, hogy Polónyi képviselő ur folytonosan tanácsokat adjon az elnökségnek. Ne tantsse úgy fel magát, mint a kormány és az elnökség gondviselője.

Lorkovics Iván (magyarul) szót kér a házszabályokhoz.

Elnök: Tessék!

Lorkovics Iván horvátul beszél.

Elnök: Megvonom a szót a képviselő urtól; nem beszélhet horvátul a házszabályokhoz. Látom, hogy az a tendenciája a felszólalásának, hogy erővel ellentétbe hozzon a elnökséggel.

Polónyi Géza a házszabályokhoz kért szót. Megmagyarázta közbeszólását.

Az ülés negyed négy órakor végződött.

Horvát szemtelenkedés a Reichsrathban. Ausztriában most a kiegyezést tárgyalja a Reichsrath s a horvátok lajtántuli cinkosai rendre felvonulnak a javaslat ellen, hogy Magyarországot Ausztriában és a külföld előtt szabadon gyalázhassák. Felháborító dolog, amit a horvát esőselék itt és odaát művel. A Reichsrath mai ülésén a dalmátok és szlovének megint ék-telenül dühöngtek Magyarország ellen. *Treslts* képviselő például többek közt ezeket a badarságokat mondta: „Mi abban az időben, midőn testvéreink Pesten csedálatraméltó harcot vívni az ázsiai barbár erőszak ellen, nem maradhatunk passzív nézők, amidőn ugyanezt a törvényt ebben a házban szavazás alá bocsátják. A Horátországot fenyegető abszolutizmusra való tekintettel óvja a hadügyminiszteriumot attól, hogy a horvátok ellen, a monarchia *leghívebb és legbátrabb* népe ellen vonulassa a sereget és kijelenti, hogy a horvátok szükség esetén valamennyi civilizált nép és államhoz fognak fordulni.“ A *leghívebb és legbátrabb* nép garázdálkodásával már igazán torkig vagyunk. A legokosabb dolog az volna, ha ezt az elvakult esordát egyszer már magyarosan móresra tanítanók.

A városok kárpótlása. A magyarországi városok több állami funkciót teljesítenek, amelyekért azonban semminemű kárpótlást nem nyújt nekik az állam. Ezen a sérelmes állapoton már régóta változtatni szeretnének a városok s a polgármesteri kongresszusok ismételtén foglalkozott ezzel a kérdéssel. Makó város képviselőtestülete most mozgalmat indított, hogy a kormány teljesítse a városok régi kívánságát. Ebben a dologban — mint *A Hírnek* Makóról jelentik — ma a városi képviselőtestület küldöttsége tisztelt *Justh* Gyulánál, a képviselőház elnökénél, aki megígérte, hogy a kérelmet támogatni fogja a kormánynál.

A csanádmegyei tisztújítás. Makón ma tartották meg a csanádmegyei tisztújítást. Nagyjában újra megválasztották a régi tisztikart s azokat, akik a nemzeti küzdelem idején nem tartottak a rezisztáló tisztviselőkkel, vagy pedig árulónak lettek a nemzeti ügynek, *teljesen mellőzték.* Az új tisztikar tiszteletére este lakomát rendeztek, a melyen *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke is résztvett.

Wekerle titokban tárgyal

A horvát Starcsevics-párt elnökével Budapesten titkos tárgyalást folytatott a kormányelnök. Készül a paktum, újabb kudarc lesz a vége

Néppárt tervez, Andrassy végez!

Az egyszakaszos Wekerle-pátens képviselőházi tárgyalása egy lépéssel előrehaladt: ma befejezték az általános vitát s most azokra kerül a sor, kik határozati javaslatot nyújtottak be. Návaynak lesz gondja rá, hogy ezek ne „pazarolhassák“ az „ország drága idejét“, mint a hogy Wekerle és fizetett ellenőrei hirdetik unos-untalan, folyosón, klubban, hírlapokban. A miniszterelnök kiadta a jelszót, hogy december végére az egyszakaszos kiegyezést tető alá kell hozni s ennek a megokolatlan, bárgyu kijelentésnek könnyelműen beugranak az emberek. Hozzájárul az a kitünő kortesfogás, hogy a gyalázatos horvát obstrukció miatt minden magyar embernek hallgatnia kell. Ez is szemérmetlen álokoskodás, mert a horvátokat Wekerle és társai hozták a nemzet nyakára, az ő kötelességük volna kipusztítani. Hiszen e hazug ürügy alatt akár eladhatják Magyarországot s a magyar képviselőknek be kell fogni a szájukat — a horvátok miatt.

A kormány tagjai most azon törik a fejüket, hogy elikkaszszák az egyszakaszos törvényjavaslat részletes vitáját. *A címet s az egy paragrafust össze akarják vonni,* s ha ez meg van, egyszerűen kimondja a többség, hogy *a részletes vitát mellőzik.* Ez a legújabb terv, melynek már csinálják a propagandát s ha kellőképpen megérik, leszakítják ezt a kis gyümölcsöt. Kinullázzák a parlamentet, nevétségessé teszik a képviselőház törvényalkotási jogát, egyik törvénytelenséget a másik után követik el. — mindezt szabad, mindezt szankcionálja a koalíció. Vajjon miért? Egyszerűen azért, hogy Wekerle, Kossuth, Apponyi és a többi kegyelmes ur aktív miniszter lehessen. Mert oly édes a hatalom! Látják, hogy Polónyit, a bukott minisztert mindenki megrugdossa. Ma a képviselőház, néppárti alelnöke bánt el vele csufosan, szinte kegyetlenül. A függetlenségi párt pedig asszisztált ehhez. Keserves napok járnak mostanában Polónyi Gézára. De az igazi fekete leves még hátra van: ez a nagy pörben vár a bukottra.

Wekerle paktál Starcsevicsékkal

A kormány kísérlete, hogy Horvátországban új többségi pártot szervezzen, kevés sikerrel kecsgetet. Pedig Wekerle mindent elkövet. A mult hét szombatján meghívta Budapestre a Starcsevics-párt vezérét, *Frank* Józsefet, hogy vele a horvát-magyar konfliktusról tanácskozzék. *Frank* József *Mile Starcsevics*sal és a párt tartománygyűlési klubjával egyetértőleg elhatározta, hogy enged a miniszterelnök meghívásának és tényleg Budapestre utazott, a hol Wekerle miniszterelnökkel *öt óra hosszat tanácskozott.* Ennek a konferenciának eredményét *Frank* ma Zágrábban a pártklub elé terjesztette határozathozatal céljából. *Hír* szerint a budapesti tanácskozáson elvi közlekedés nem történt. *Frank* meghívása *Rakodczay* bán egyetértésével ment végbe. A miniszterelnök arra akarta rábírní *Frank*ot, hogy a horvát tartománygyűlésben ne szövetkezzenek a rezolucionistákkal, hanem támogassák a bánt.

Zágrábból táviratozzák, hogy *Frank* József dr. lakásán ma este a Starcsevics-párti zágrábi

képviselők tanácskozára gyűltek egybe, a melyen *Frank* Wekerle miniszterelnökkel folytatott beszélgetéséről referált. A tanácskozást, mely ma 6-9 óráig tartott, holnap folytatják és végül kommunikét fognak adni.

Frank József mosakodik

Frank Józsefről, a horvát Starcsevics-párt elnökéről azt írta tegnap egy fővárosi lap, hogy a magyargyűlölő Starcsevicsok és maga a vezér a tüzetokádó *Frank* is — akárhányszor tettek kisebb-nagyobb politikai szivességet az általuk annyira gyűlölt *Khuen-Héderváry* bánnak. *Frank* József, aki tegnap éppen Budapesten időzött, ma levelet irt az illető újságnak és ebben a levélben tisztázni próbálja magát a vád alól. Azt írja a Starcsevicsok vezére, hogy őt és pártját már több ízben illették ezzel a váddal, amely azonban — szerinte, sohasem bizonyult valósnak. Annak idején *Khuen-Héderváry* a bíróság előtt megeáfolta ezeket a ráfogásokat. *Pejacszerich* a volt horvát bán pedig a zágrábi tartománygyűlésen is kijelentette, hogy *Frank* nem állott a kormánnyal semmiféle összeköttetésben. Drávántuli testvéreink félistene nagyon gyengén védekeznek. Mindenki tudja róla, hogy ez a *malakuln* nélküli való férfit, akinek egész politikája a magyargyűlölet mesterséges ápolásából állott — közönséges politikai kalandor és örökös ellenzéki-kedésével mindig jó üzletet csinál.

Josipovich miniszter nyilatkozata

Az *Obzor* budapesti tudósítója beszélgetést folytatott *Josipovich* Géza horvát miniszterrel, ki nyilatkozott a Horvátországban életbeléptendő általános választói jogról, valamint a vasuti pragmatikáról. És itt azt a leleplezést tette, hogy a híres vasuti pragmatikának *nincs magyarosító tendenciája.* Mit szól ehhez a függetlenségi párt? Ezt is lenyeli?

— A konfliktus kiélesítése egyáltalán nincs hasznára a horvát ügynek. — mondta *Josipovich* — s nem áll az, mintha a bán már tárgyalt volna a nemzeti párttal. Egyesekkel beszélt ugyan, de kormányalakításról nem volt szó köztük. *Az lehetetlen, hogy a bán a választói jog kibővítéséről szóló törvényjavaslatot az országgyűlés elé terjeszesse.* Ez azért is lehetetlen, mert a javaslat még nem készült el. *Rakodczay* egyelőre csak két reformtörvényjavaslatot fog kilátásba helyezni, természetesen csak program alakjában, mert a kész javaslatokat később fogja majd benyújtani. Hogy a választások eredménye mi lesz, azt ma senki sem tudja. Tény, hogy a nép hangulata is változni szokott és a politikuskak *mindig készen kell lennie a bukásra is.*

Az államegység kérdésére és a vasuti pragmatika végrehajtására nézve a miniszter a következőket mondta:

— A törvény szerint Magyarország és Horvátország egy és ugyanazon államközösséget alkotják. Csak két politikai nemzet van, a horvát és a magyar egy állam keretén belül. Ez az egység csak kifelé létezik, csak a külfölddel szemben járhat el Magyarország egységesen mint egységes állam, Magyarország és Horvátország viszonya pedig belügye Magyarország és Horvátországnak. A pragmatika nehéz kérdés: valósággal nagy sikert jelent a horvátokra nézve. Most a vasuti tisztviselőknek horvátul kell tanulniok és igen nagy kérdés, hogy vajjon jó lenne-e, hogy a pragmatika, mint ezt sokan kívánják, visszavonassék. Most törvényes garanciánk van arra nézve, hogy a vasutasoknak horvátul tudniok kell, de ha visszavonnák a pragmatikát, akkor a hatalom birtokosa azt mondhatja: Jól van, maradjon minden a régiiben. Ez pedig nekünk, horvátoknak veszteséget jelentene. A

mentarizmus mai koptatása, amelyben egyformán bünös a horvát és a kormány, bécsi célokat szolgál. A létszámemelés, az új katonai terhek, újabb nagy kizsákmányolások rejlenek e mögött, olyan célok, amelyeknek az elérésére, — attól fél Bécs és a kormány, — még a mai többség sem volna kapható. Erre az időre és ezekre a gaztetekre kell elkoptatni a parlamentarizmust, megérlelni a házszabályrevíziót és túrni a horvát obstrukciót.

És majd ha megérett már a bécsi vétés, akkor fogjátok meglátni, hogy egyszerre milyen energikusá válik a kormány, egy nap alatt, hogy végét forja vetni a horvát obstrukciónak.

És ezek az újabb Jellasichek még csak nem is véres fejjel fognak hazaszaladni Horvátországba, hanem bécsi jutalommal a zsebükben.

Lecke a horvát szájhősöknek. A két horvát ripőköt, *Supilot* és *Popovics* Dusánt szombati neveletlen viselkedésükért a mentelmi bizottság elé utasította a Ház. A szájas kopolitikusok ügyét tegnap tárgyalta a mentelmi bizottság *Mulatinsky* György elnöklésével. *Supilo*, a hős dalmata, a bős obstruktor ezúttal igen csendesen viselkedett. Mindent visszahozott s váltig hangoztatta, hogy nem akarta megsérteni az elnököt. A bizottság úgy döntött, hogy *Supilo* kövesse meg ünnepiesen a Házat és védelmét ez alkalommal terjessze a képviselőház elé. *Popovics* Dusánnal, a másik horvát fenegyerekkel már nem bánt ilyen szörmentén a bizottság, — mert az elnökkel szemben tanúsított renitens viselkedéseért *tizenöt napra kizárta az ülésekből*. E határozat felett már ma kellett volna döntenie a Háznak, az ülésen azonban oly kevészámú képviselő jelent meg, hogy a horvátok jó ideig többségben voltak s a bizottság előadója nem terjesztette elő jelentését a képviselőháznak. Így hát szerdára halasztották *Supilo* és *Popovics* afféjének tárgyalását. Akkorára remélhetőleg gondoskodnak arról, hogy elegendő képviselő legyen együtt. A mentelmi bizottság ítéletét a magyargyűlölő krovátok a legnagyobb mértékben megérdemelték. Így kellene tenni az egész csürhe népséggel. Ki kell zárni valamennyit a magyar alkotmány szent csarnokából, ahol semmi keresnivalója ennek a balkáni hadnak. Maradjanak Zágrábban, ott akár a fejük tetejére is állhatnak, ha kedvük tartja.

Polónyi fastroma. A bukott igazságügy-miniszternek bizalmat szavazott a *Saskör* igazgatósága és választmánya. Ne kutassuk, ki kérte meg a *Saskört* erre a baráti szívességre, mert talán rájönne, hogy — *Polónyi Géza*. A bizalmi nyilatkozatot *Hahóty* Sándor helyetteselnök vezetésével egy küldöttség adta át vasárnap *Polónyi* meghatva mondott köszönetet a nem várt (?) ovációt és ama reményének adott kifejezést, hogy nemsokára ország-világ meggyőződhetik arról, hogy *mily kevés alapja* volt annak az üldözésnek, melyet bizonyos oldalról folytattak és folytatnak ellene. Ezek *Polónyi* saját szavai. Ime, ő maga is beismeri, hogy van alapja a támadásoknak, miket *Lengyel Zoltán* férfias erélyvel, kitartással és sikerrel folytatott. Anynyit koncedál csak *Polónyi*, hogy *kevés alapja* volt e támadásoknak. Majd kiderül minden, sohse busuljon e miatt *Polónyi Géza*.

Kibőjtölték a horvátokat

A vasárnapi ülésen kilenc obstruktorral vonták meg a szót. Hétfőn véget ért az általános vita. Polónyi kesergője. Obstrukció a záró-szónál

A Ház vasárnapi ülése: bágyadt álomosság, a nagy lumpolásokat követő bus és ostoba reggel. Megrögzött dologtalanok szokása, hogy akkor akarnak lázas buzgalommal munkához fogni, amikor mindenki pihen. Így a tisztelt Ház. Mi értelme volt vasárnapra ülést hirdetni? Erre senki sem adhat választ. A kormánypárti kupaknácusok hetek óta törli a fejét és ime ez patant ki belőle. Legalább most már egészen üresek a fejek. A vasárnapi ülés képe: virágos, gyönyörű asszonyoktól roskadozó karzat, míg az ülésteremben, mint az ölmos eső hull *Lukinics* Ödön, *Lorkovics* Iván, *Mazuranics* Bogoszláv, *Grahovác* Mirkó, *Banjanin* János, hull a piszkos eső, és sár és lucok marad utána. Ezen a pocsolyán gázolt keresztül a Ház és negyednégy után az a néhány elszánt ember, aki végig kitartott, elmehetett ebédelni. Hát kellett ez nekik! . . .

A mai ülésnek vérlázító szenzációja: az egyszakaszos kiegyezés, amely újabb tizesztendőre megbénítja ezt a szerencsétlen országot már-már törvényre emelkedik, az általános vita ma befejeződött. A horvátoknak pedig befellegzett, gyűlölt és utált szavukat ezután nem hallgatjuk többé. Ilyen lelkiismeretlen csorda nem rakoncátlanokodott még sohasem alkotmányos állam parlamentjében. Ma végre, mint az átszurt hólyag, szétmált a martalóc népség szóadása. Dél felé járt az idő, amikor *Návay* elnök büszkén bejelentette:

— Több szónok nem lévén, az általános vitát berekesztem.

— Eljen! — zugott a kormánypárt, de a szélsőbaloldaltól valaki bekiáltotta az ünnepélyes zürzavarba:

— A majtényi sikon . . .
Erre csend és tíz perc szünet következett.

Szünet után *Rakovszky* vette át az elnöki széket és a záró szó jogának vitatása után egyszerre mindenfelől hangzott:

— Szellőzni! Szellőzni!
— Miért? Miért? — kérdezték a naivak.

Polónyi Géza állott fel szólásra, akit mint a tolvajt a rendőr, úgy kísért minden becsületes ember gyanuja. Felállott, sőt mi több, beszélni is merészelt! Ez a szálnalmas férfiú, akinek vastagabb bőre van, mint a legöregebb rinocerosznak, most a kis szemérmest adta és — érzékenykedett.

— Ha nem is igazságügyminiszter az illető, — mondta siránkozva, — akkor sem szabad az ilyen helyettesnek (Szerényit értette!) a képviselővel per porocura *gorombáskodnia*.

Ejnye! Ejnye! Hol lett egyszerre ilyen finyás *Polónyi*?

Még a horvátok makogtak a záró szó körül és ezzel véget is ért az ülés.

Vasárnap

A Ház ülése december 8-án

Návay Lajos elnökelt a vasárnapi ülésen. Tíz óra volt, amikor az ülés nagy zajban megkezdődött:

— Eljen *Návay*! — kiáltották a baloldaltól.
— Eljen *Justh*! — mondták a horvátok.
— A házszabályok éljenek! — kiáltotta *Vlád Aurél* és nyomában az összes nemzetiségiek.

Az egyszakaszos kiegyezést tárgyalák. Sorban felszóltak a törvényjavaslat ellen: *Lukinics* Ödön, *Lorkovics* Iván, *Brlies* Vratoszláv, *Mazuranics* Bogoszláv, *Vinkovics* Bozsó, *Supilo* Ferenc, *Grahovác* Mirkó, *Budiszavlyevics* Bude és *Banjanin* János.

Az elnök *Brlies* Vratoszláv és *Vinkovics* Bozsó kivételével az összes szónoktól megvonta a szót. Az ülés félnégykor végződött.

Hétfő

A Ház ülése december 9-én

Tíz órakor nyitotta meg az ülést *Návay* Lajos elnök. Észrevétel nélkül hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A pojják ellen

Elnök: Utólag rendreutasítja *Eber* Antalt, aki a tegnapi ülésen *Supilonak* ezt kiáltotta: „Fizetett pojjáca!” A rendreutasításhoz ezt az intelmet fűzi: Kérnem kell — ugymond — a képviselő urakat hogy e nehéz küzdelemben, melyet az ország alkotmányáért viselünk, komolyan viselkedjenek; e küzdelmet turbulens dolgokkal nem lehet előmozdítani s különben is remélhető, hogy a Ház tekintélye és az elnök pártatlansága előbb-utóbb győzedelmeskedni fog a parlament megbénítására irányuló kísérlettel szemben.

Jekelfalussy Lajos honvédelemügyi miniszter: Több jelentést terjeszt a Ház elé.

Vége az általános vitának!

Az egyszakaszos kiegyezés tárgyalását folytatták.

Ilics Gedeon az első felszólaló. Hosszadalmasan beszél horvátul.

Elnök: Figyezteti, hogy szorosán a tárgynál maradjon.

Ilics Gedeon: A Ház engedelmét kéri arra, hogy a tárgytól eltérhessen. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Nem adjuk meg!
— Szemtelenség!

Elnök: A Ház nem adja meg az engedélyt a tárgytól való eltérésre.

Ilics Gedeon néhány szót mond horvátul, majd leül.

Elnök: *Ilics* Gedeon a tolmács szerint azt mondotta, hogy úgy készült el, hogy a tárgytól eltérve beszélhessen. Minthogy ezt nem engedték meg, nem beszél tovább. (Derültség.)

Muacevics Vazul beszélt ezután.

— Mikulás! Mikulás! — kiáltották feléje a baloldaltól.

Muacevics Vazul nagy zajban, röviden beszélt. Nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Ezzel a vita véget ért.

Elnök: Szólásra senki sem lévén feljegyezve, a vitát bezárja. (Éljenzés a baloldalon.)

Öt perc szünet.

A záró szó jogán

Az ötperces szünet után *Rakovszky* István vette át az elnöki széket.

Elnök: Megállapítja, hogy tizenhárom szónokot illet még a záró szó joga. Felolvassa azok névsorát.

Hoffmann Ottó: Szót kér a házszabályokhoz. *Budiszavlyevics* Bude határozati javaslata annyira érthetetlen, zagyva, hogy öt nem illetheti meg a záró szó joga, mert az ilyen javaslat tárgyalása nem fér össze a Ház komolyságával.

Elnök: Nem tehet eleget *Hoffmann* Ottó kérésének, de megnyugtathatja, hogy amennyiben *Budiszavlyevics* Bude nem tudná megmagyarázni indítványát, tehát eltérne a tárgytól, akkor megvonja tőle a szót. (Derültség.)

Földes Béla előadó: A záró szó jogán beszélt; elfogadásra ajánlotta a törvényjavaslatot.

Polónyi!

Polónyi Géza: Politikai reputációjának és egyéni integritásának megóvása céljából válaszolni akar az öt ért sajátos támadásokra. Szerényi államtitkár *Kossuth* Ferenc nevében mondott beszédében szót tudatlansággal vádolta. Ez jutalma negyven éves munkásságának; *Kossuth* Ferenc nevében tudatlanozzák őt, aki a függetlenségi párt bizalmából volt igazságügyminiszter. Az ilyen megbízott utján való gorombáskodást veszedelmes precedensnek tartja. Most megelőzszik azzal, hogy fejtegetéseivel kellő

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorhajosoknak és székezőrülésben szenvedőknek.

Igmándi

Keserűviz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kapható mindenütt, kis és nagy üvegekben.

világításba helyezi Szerényi szakértelmét. Hosszas közjogi magyarázattal bizonyítja, hogy neki s nem Szerényinek van igaza az egyszakaszost illetően. Végül kérdi, mért nincs jelen egyetlen miniszter sem? Ugy látszik, a precedensek itt napról-napra szaporodnak.

Elnök: Az 1848. évi törvény nem kötelezi a minisztereket, hogy jelen legyenek.

Polónyi Géza: A törvény kötelezi a minisztereket a jelenlétre. Az egyszakaszosra nézve ama reményt fejezi ki, hogy az ország föl fog ebredni letargiájából s tiltakozni fog, hogy ilyen egyszakaszos törvényjavaslattal veszélyeztessék Magyarország alkotmányát. A függetlenségi pártnak deklarációt kell hozni az önálló bankról, mert a kormány nem akarja megvalósítani.

Szerényi József: Személyes megtámadatás címén válaszol Polónyinak. Kijelenti, hogy ő sem a saját nevében, sem per procura nem gorbáskodott Polónyival. Egyéb vádjaira most nem akar reflektálni, majd akkor válaszol ezekre, ha a kiegyezés komplexumát fogják tárgyalni és az országnak több ideje lesz.

Megvonom a szót...

Polit Mihály (nemzetiségi): Nem fogadja el a törvényjavaslatot. Elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

Róics Milán horvátul beszél a zárszó jogán.

Elnök: Két ízben figyelmeztette.

Erre **Róics Milán** elfáradt a szótól.

Surmin György (horvátul beszél.)

Két figyelmeztetés után

Elnök: Megvonom a szót a képviselő irtól.

Pinterovics Antal, Magócs Pero és Lukácsics Odön szólaltak fel ezután horvátul. Az elnök többszöri figyelmeztetés után mind egyiktől megvonta a szót.

Mazuranics Bogoszláv volt a következő felszólaló.

Polónyi Géza közbeszólt.

Elnök: Nem tűröm, hogy Polónyi képviselő ur folytonosan tanácsokat adjon az elnökségnek. Ne tüntesse úgy fel magát, mint a kormány és az elnökség gondviselője.

Lorkovics Iván (magyarul) szót kér a házszabályokhoz.

Elnök: Tessék!

Lorkovics Iván horvátul beszél.

Elnök: Megvonom a szót a képviselő irtól; nem beszélhet horvátul a házszabályokhoz. Látom, hogy az a tendenciája a felszólalásának, hogy erővel ellentétbe hozzon aelnökséggel.

Polónyi Géza a házszabályokhoz kért szót. Megmagyarázta közbeszólását.

Az ülés negyed négy órakor végződött.

Horvát szemtelenkedés a Reichsrathban.

Ausztriában most a kiegyezést tárgyalja a Reichsrath s a horvátok lajtántuli cinkosai rendre felvonulnak a javaslat ellen, hogy Magyarországot Ausztriában és a külföld előtt szabadon gyalázhassák. Felháborító dolog, amit a horvát eszéclék itt és odaát művel. A Reichsrath mai ülésén a dalmátok és szlovénok megint ék-telenül dühöngtek Magyarország ellen. *Tresés* képviselő például többek közt ezeket a badarságokat mondta: „Mi abban az időben, midőn testvéreink Pesten eszaltraméltó harcot vívni az ázsiai barbár erőszak ellen, nem maradhatunk passzív nézők, amidőn ugyanezt a törvényt ebben a házban szavazás alá bocsátják. A Horvátországot fenyegető abszolutizmusra való tekintettel óvja a hadügyminiszteriumot attól, hogy a horvátok ellen, a monarchia leghibebb és legbátrabb népe ellen vonulassa a sereget és kijelenti, hogy a horvátok szükség esetén valamennyi civilizált nép és államhoz fognak fordulni.“ A *leghibebb és legbátrabb* nép garázdálkodásával már igazán torkig vagyunk. A legokosabb dolog az volna, ha ezt az elvakult esordát egyszer már magyarosan mőresra tanítanók.

A városok kárpótlása. A magyarországi városok több állami funkciót teljesítenek, amelyekért azonban semminemű kárpótlást nem nyújt nekik az állam. Ezen a sérelmes állapoton már régóta változtatni szeretnének a városok s a polgármesteri kongresszusok ismételtá foglalkozott ezzel a kérdéssel. Makó város képviselőtestülete most mozgalmat indított, hogy a kormány teljesítse a városok régi kívánságát. Ebben a dologban — mint *A Hírnek* Makóról jelentik — ma a városi képviselőtestület küldöttsége tisztelt *Justh* Gyulánál, a képviselőház elnökénél, aki megígérte, hogy a kérelmet támogatni fogja a kormánynál.

A csanádmezei tisztújítás. Makón ma tartották meg a csanádmezei tisztújítást. Nagyjában újra megválasztották a régi tisztikart s azokat, akik a nemzeti küzdelem idején nem tartottak a rezisztáló tisztviselőkkel, vagy pedig árulóiá lettek a nemzeti ügynek, teljesen *melölték*. Az új tisztikar tiszteletére este lakomát rendeztek, a melyen *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke is résztvett.

Wekerle titokban tárgyal

A horvát Starcsevics-párt elnökével Budapesten titkos tárgyalást folytatott a Kormányelnök. Készül a paktum, újabb kudarc lesz a vége

Néppárt tervez, Andrassy végez!

Az egyszakaszos Wekerle-pátens képviselőházi tárgyalása egy lépéssel előrehaladt: ma befejezték az általános vitát s most azokra kerül a sor, kik határozati javaslatot nyújtottak be. Návaynak lesz gondja rá, hogy ezek ne „pazarolhassák“ az „ország drága idejét“, mint a hogy Wekerle és fizetett ellenőrei hirdetik unos-untalan, folyosón, klubban, hírlapokban. A miniszterelnök kiadta a jelszót, hogy december végére az egyszakaszos kiegyezést tető alá kell hozni s ennek a megokolatlan, bárgyu kijelentésnek könnyelműen beugranak az emberek. Hozzájárul az a kitünő kortesfogás, hogy a gyalázatos horvát obstrukció miatt minden magyar embernek hallgatnia kell. Ez is szemérmetlen álokoskodás, mert a horvátokat Wekerle és társai hozták a nemzet nyakára, az ő kötelességük volna kipurzítani. Hiszen e hazug ürügy alatt akár eladhatják Magyarországot s a magyar képviselőknek be kell fogni a szájukat — a horvátok miatt.

A kormány tagjai most azon törlik a fejüket, hogy elikkaszszák az egyszakaszos törvényjavaslat részletes vitáját. *A címet s az egy paragrafust össze akarják vonni*, s ha ez meg van, egyszerűen kimondja a többség, hogy *a részletes vitát mellőzik*. Ez a legújabb terv, melynek már csinálják a propagandát s ha kellőképpen megérik, leszakítják ezt a kis gyümölcsöt. Kinullázzák a parlamentet, neveltségessé teszik a képviselőház törvényalkotási jogát, egyik törvénytelenséget a másik után követik el. — mind ezt szabad, mindezt szankcionálja a koalíció. Vajjon miért? Egyszerűen azért, hogy Wekerle, Kossuth, Apponyi és a többi kegyelmes ur aktív miniszter lehessen. Mert oly édes a hatalom! Látják, hogy Polónyit, a bukott minisztert mindenki megrugdossa. Ma a képviselőház, néppárti aelnöke bánt el vele csufosan, szinte kegyetlenül. A függetlenségi párt pedig asszisztált ehhez. Keserves napok járnak mostanában Polónyi Gézára. De az igazi fekete leves még hátra van: ez a nagy pörben vár a bukottra.

Wekerle paktál Starcsevicsékkal

A kormány kísérlete, hogy Horvátországban új többségi pártot szervezzen, kevés sikerrel kecsegtet. Pedig Wekerle mindent elkövet. A múlt hét szombatján meghívta Budapestre a Starcsevics-párt vezérét, *Frank Józsefet*, hogy vele a horvát-magyar konfliktusról tanácskozzék. *Frank József* Mile *Starcsevics*sal és a párt tartománygyűlési klubjával egyetértőleg elhatározta, hogy enged a miniszterelnök meghívásának és tényleg Budapestre utazott, a hol Wekerle miniszterelnökkel *öt óra hosszat tanácskozott*. Ennek a konferenciának eredményét *Frank* ma Zágrábban a párklub elé terjesztette határozathozatal céljából. *Hír* szerint a budapesti tanácskozáson elvi közlekedés nem történt. *Frank* meghívása *Rakodczay* bán egyetértésével ment végbe. A miniszterelnök arra akarta rábírní *Frankot*, hogy a horvát tartománygyűlésen ne szövetkezzenek a rezolucionistákkal, hanem támogassák a bánt.

Zágrábból táviratozzák, hogy *Frank József* dr. lakásán ma este a Starcsevics-párti zágrábi

képviselők tanácskozára gyűltek egybe, a melyen *Frank Wekerle* miniszterelnökkel folytatott beszélgetéséről referált. A tanácskozást, mely ma 6-9 óráig tartott, holnap folytatják és végül kommunikét fognak adni.

Frank József mosakodik

*Frank József*ről, a horvát Starcsevics-párt elnökéről azt írta tegnap egy fővárosi lap, hogy a magyargyűlölő Starcsevicsok és maga a vezér a tüzetokádó *Frank* is — akárhányszor tettek kisebb-nagyobb politikai szívességet az általuk annyira gyűlölt *Khuen-Héderváry* bánnak. *Frank József*, aki tegnap éppen Budapesten időzött, ma levelet irt az illető újságnak és ebben a levélben tisztázni próbálja magát a vád alól. Azt írja a Starcsevicsok vezére, hogy őt és pártját már több ízben illették ezzel a váddal, amely azonban — szerinte, sohasem bizonyult valónak. Annak idején *Khuen-Héderváry* a bíróság előtt megcáfolta ezeket a ráfogásokat. *Pejacsevich* a volt horvát bán pedig a zágrábi tartománygyűlésen is kijelentette, hogy *Frank* nem állott a kormánnyal semmiféle összeköttetésben. Drávántuli testvéreink félistene nagyon gyengén védekeznek. Mindenki tudja róla, hogy ez a *malukánélkül* való férfi, akinek egész politikája a magyargyűlölés mesterséges ápolásából állott — közönséges politikai kalandor és örökös ellenzéki-kedésével mindig jó üzletet csinál.

Josipovich miniszter nyilatkozata

Az *Obzor* budapesti tudósítója beszélgetést folytatott *Josipovich* Géza horvát miniszterrel, ki nyilatkozott a Horvátországban életbeléptendő általános választói jogról, valamint a vasuti pragmatikáról. És itt azt a leleplezést tette, hogy a híres vasuti pragmatikának *nincs magyarosító tendenciája*. Mit szól ehhez a függetlenségi párt? Ezt is lenyeli?

— A konfliktus kiélesítése egyáltalán nincs hasznára a horvát ügynek. — mondta *Josipovich* — s nem áll az, mintha a bán már tárgyalta volna a nemzeti párttal. Egyesekkel beszélt ugyan, de kormányalakításról nem volt szó köztük. *Az lehetetlen, hogy a bán a választói jog kibővítéséről szóló törvényjavaslatot az országgyűlés elé terjeszse*. Ez azért is lehetetlen, mert a javaslat még nem készült el. *Rakodczay* egyelőre csak két reformtörvényjavaslatot fog kilátásba helyezni, természetesen csak program alakjában, mert a kész javaslatokat később fogja majd benyújtani. Hogy a választások eredménye mi lesz, azt ma senki sem tudja. Tény, hogy a nép hangulata is változni szokott és a politikuskak *mindig készen kell lennie a bukásra* is.

Az államegység kérdésére és a vasuti pragmatika végrehajtására nézve a miniszter a következőket mondta:

— A törvény szerint Magyarország és Horvátország egy és ugyanazon államközösséget alkotják. Csak két politikai nemzet van, a horvát és a magyar egy állam keretén belül. Ez az egység csak kifelé létezik, csak a külfölddel szemben járhat el Magyarország egységesen mint egységes állam, Magyarország és Horvátország viszonya pedig belügye Magyarország és Horvátországnak. A pragmatika nehéz kérdés: valósággal nagy sikert jelent a horvátokra nézve. Most a vasuti tisztviselőknek horvátul kell tanulniok és igen nagy kérdés, hogy vajjon jó lenne-e, hogy a pragmatika, mint ezt sokan kívánják, visszavonassék. Most törvényes garanciánk van arra nézve, hogy a vasutasoknak horvátul tudniok kell, de ha visszavonnák a pragmatikát, akkor a hatalom birtokosa azt mondhatja: Jól van, maradjon minden a régiben. Ez pedig nekünk, horvátoknak veszteséget jelentene. A

pragmatikának nincs magyarosító tendenciája. Legnagyobb hibája a javaslatnak a rossz indokolás volt. A minisztertanácsban csak a törvény intézkedéseiről folyik a tárgyalás, az indokolást később dolgozza ki a minisztériumban egy hivatalnok. Ebben az indokolásban pedig a nemzetiségek közé sorolták a horvátokat is és itt van a főhiba. Magyarország nem tendenciája Horvátország megmagyarosítása, ez bolond beszéd, hiszen ma még együtt vagyunk és annyira vagyunk ezzel a magyarosítással, hogy ma-holnap nem akad horvát miniszter sem, aki tudna magyarul. Nekünk Magyarország mellett kell maradnunk, mert érdekeink közesek és a horvátok csak Magyarország mellett őrizhetik meg nemzeti individualitásukat. Délsláviában vagy Ausztriában elvesznének a horvátok.

Többet nem mondott Josipovich, — de ez is elég arra, hogy lássa a függetlenségi párt, mily slendrián munkát végeztek Kossuth Ferenc törvényjavaslatával. Sulyos vád különben ez a kritika Szterényi József államtitkár ellen is, akinek tudvalevően nagy része van a pragmatika megteremtésében.

Polónyi vasuti minisztériumot akar

Nem mulik el huszonnégy óra a nélkül, hogy Polónyi, a közéleti béke lilimtisztaságu őrangyala valami famózus béketervet ne főzne ki. Minden áron meg akarja menteni a hazát a horvát obstrukciótól s ezért a legképtelenebb dolgokkal lép meg a politikai világot. Ebben a nagy igyekezetében nem riasztja őt vissza a folytonos balsiker. A kitűnő tervkövacs egyre kovácsol. Ma megint egy korcs-ötlettel szolgál: külön vasuti minisztériumot akar. Ez által reméli, hogy vége szakad a horvát obstrukciónak. Hogy miképpen, azt még ő sem tudja. De egy bizonyos: vasuti miniszter szeretne lenni.

Fenyegetik a horvát minisztert

Csütörtökön nyitják meg a horvát tartománygyűlést. Mindenki arra kíváncsi most Zágrábban, hogy Josipovich horvát miniszter, aki hazafias magatartásáért teljes mértékben magára vonta a rezolúciótól haragját, lemegye-e a megnyitásra. Josipovich kijelentette, hogy részt vesz a tartománygyűlés első ülésén. A horvát fővárosban napok óta az a hír járja, hogy a miniszter ellen nagy tüntetés készül. Ma aztán a horvát miniszter Zágrábról levelet kapott, amelyben óvják őt a tartománygyűlésen való megjelenéstől. Azt írja a névtelen levélíró, hogy a miniszter ellen merényletet terveznek. Ennek a levélnek azonban, amely bizonyára a rezolúciótól származik, nem tulajdonít semmi jelentőséget Josipovich és csütörtökön minden körülmények közt Zágrábban lesz.

Folytatják az obstrukciót

A horvát képviselők ma este Medakovich Bogdán elnökle alatt értekezletet tartottak, melyen további magatartásukat beszélék meg. Az értekezleten a horvát-szerb koalíció a további harc mellett döntött, minél fogva a horvát képviselők úgy az egy szakaszos javaslat részletes tárgyalásánál, valamint a kvótajavaslat tárgyalásánál folytatni fogják az obstrukciót.

Néppárti óhajok Tanácskozás Andrásynál

A néppárt heteken keresztül utazott négy-öt főispán fejére, de minthogy egyiket se kapta meg, beéri azzal, ha a belügyminiszter meghallgatja közigazgatási sérelmeiket s azokat orvosolni igyekszik. Ma délután a nyitrai megyei néppárti képviselők gróf Zichy Aladár miniszterrel és Rakovszky Istvánnal megjelentek Andrassy belügyminiszternél és Markhot Gyula főispán jelenlétében másfélóra hosszáig tárgyaltak. Markhot főispán s a nyitrai megyei képviselők holnap értekezletet tartanak Nyitrán s ha sikerül a főispánnak a néppárti kívánságok teljesítése, akkor marad s a tisztújító vármegyei közgyűlést, decem-

ber 19-ikén megtartják. Ha kísérlete kudarcra jár, akkor a tisztújítást elhalasztják december harmincadikára. Értesülésünk szerint a belügyminiszter nem akarja elejteni Markhot főispánt, kinek utódját is emlegetik már Mérey Lajos képviselő személyében. A belügyminisztertől a néppártiak a néppárt klubjába mentek, hol a párt gróf Zichy Aladár elnöklésével, id. Zichy Nándor grófnak, a párt csaknem valamennyi rendes tagjának és számos, különösen nyitrai megyei kültagnak részvételével értekezletet tartott, amelyen szintén nyitrai ügyeket tárgyaltak.

NYILTTÉR

Rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tüdő-mellbajok

(tuberkulózis — I. II. szakában), vérképet, tüdőcsuszart, kitűnő eredményrel gyógyítottak: gyógyászattal, inhalációkkal és szérumoltásokkal

Dr. HARMAT GYULA főbajok rendelésintézője — inhalátorján

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 82.
Rendelés 11-12. 2-4-ig.

Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest.

Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házban).
Magas előlegek. Telefon 65-39. Magas előlegek.
Legnagyobb butorszállítási, költöztetési és beraktározási vállalat. Ajánlja ugy helyben és vidékre, valamint a közeli nyaralókba való butorszállításhoz jutányos ár mellett szolgáltatást.

ŐS-BUDAVÁRA

felosztása alkalmából már csak rövid ideig a következő tárgyak kerülnek eladásra: 100 darab villamos ilylampa, továbbá egy Peugeot gyártmányú automobil, 1 db villamotor, váltakozó áram gyári szám 3410. Ganz és Társa gyár 6 pólus, 220 fordulatszám, 100 váltós, 20 lóerős, 1 db gázmotor dupla cilinderrrel, 30 lóerős, gyári szám 206, Ganz és Társa gyár 1894-ben gyártották. Egy db vizkázán 10 létkör nyomású biztonsági szeleppel, fesszmerővel és vizállású üveggel felszerelve, kazánján átmérője 80 centiméter, hossza két méter. Két darab Enke-féle forgószivattyú. Lorenc Viktor-féle gyártmány, szívo magassága kilenc méter, nyomó magassága 50 méter. Egy db transzmisszió 4 csapaggyal, 6 db. szijkoronggal, jökarban levő szijakkal stb. minden a legjobb állapotban olcsón eladó.

Értekezni lehet reggel 8 órától délután 5 óráig Ős-Budavára területén a tulajdonossal

Társat keresek

10.000 koronával egy feltétlen reuzáló életképes 35-40%-ot jövedelmező üzlethez. Ajánlatok „Merkantil” jelizére a kiadóhivatalba küldendők.

Eladó üzlet!

32 év óta fennálló terményüzlet, szép uri lakással, magtárral, nagy istálló, eselédlak, dohánypajta stb. mellékkeliséggel együtt öregség miatt visszavonulás végett eladó: Heves vármegyében, a vasútállomás fővonalától 10 perc, nagyforgalmu országút, esetleg 60-70 hold prima szántóföld, 8 hold dohánypajta is bérbe átvehető. Bővebbet a kiadóhivatalba.

Szenzációs könyvek

fognak megjelenni két hét múlva.

I. NYOMORULTAK — GAZEMBEREK

II. A BŰNÖS BUDAPEST

Írták: Tábori Kornél hirlapíró és Székely Vladimír rendőrfogalmazó

A főbb fejezetek címei:

A nyomortól a bűnig
Budapest köldökei
A művészet cselöl
Egyiptomus, spirítusmus
Bűnös szerelm
A bűn szertartásai

Hamisjétekosok
Zsarolók
Üzörások
Anarkisták
Gyilkosok
Szembőlőnások

A két csinos kötet ára összesen csak 2 korona
Megrendelhető már most A NAP kiadóhivatalában
(Rökk Szilárd-utca 9)

Magyarnak Pécs. Németnek Bécs.

Hazai iparunkat előmozdító céggel a legjobb órák és ékszerek jobban és olcsóbban szereztethők be, mint bármely külföldi órágyárossal.
Kockázat kizárva! Nem tetsző árut kicserélek, vagy a pénzt visszaadom!

Csak általam kipróbált, pontos járásu órákat szállítok. 10 évi jótállás!

Fontos mindenkinek!!

200. sz. Újdonság! Legjobb

ébresztő zsebóra

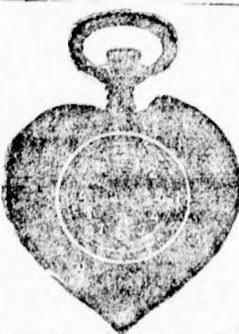
rendes órányágúban, igen meglépő kellemes és esengő hangú ébresztővel, legpontosabb járással, nickel tokban 12 K
Oxidált tokban 15 K
Valódi ezüstből 25 K
Négyzet alakú oxidált tokban, világhírű szerkezettel 20 K

Legpontosabb női órák!

426. sz. Arany

remonteur duplafedelű

remek vásár és kitűnő szerkezettel, női óra 35 K
2 aranyfedelű 44 K
409. sz. Valódi ezüst női óra duplafedelű díszes vésessel 12 K
Egyfedelű 9 K

Szivalaku női oxidált

női óra

kitűnő szerkezettel 8 K
Ugyanaz gömbölyű alakban 7 K

„Kossuth”

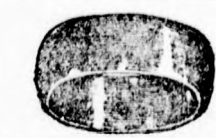
szalon díszóra 13 és fél centiméter magas márványtokban, csiszolt vészel, ragyogó órák utánzókkal, de anélkül 10 K

12 5 évi jótállás!
19 cm. magas Pontos járásu

erős ébresztő-óra

nickel tokban 2.00 K
2 haranggal 4.00 K
8 4.00 K
számlappal, díszes kitöltésű órási óra, járásu a legpontosabb, ébresztő csengése fellül minden eddigi gyártmányt 6.00 K
Világító számlap 50 fillér. Csomagolás és adó 20 fillér.
3 db. rendelésénél csomagolás ingyen.

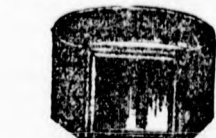
Domboru karikagyűrű valódi 14 karátos fémjelzett erős tömör karikagyűrű 8 K-tól felj. Vésés ingyen! Újbeség papírszalaggal is megadható.

700. sz. 2 kis gyöngy és 1 színes kő 9 K
Tetsző szíri 6 karátúgyűrű foglaltása jutányosan eszközöltetnek.

60512. sz. Valódi 14 karátos arany kígyó gyűrű színes kővel 12 K
Ugyanaz 1 gyémántal, 2 soros, 2 fémjel 32 K

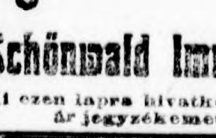
720. sz. 14 karátos arany, színes kővel 16 K
Ugyanaz kisebb 10 K
Uj aranyból 7 K

Valódi

ezüst revolver

(láncfegyver) 2.40 K
1 doboz tülsény 50 K

Schönwald Imre órásmester és Pécs. ékszergyáros

Mi ezen lapra hívatkozók, megkapják nagy képes ár jegyzékemet ingyen és bérmentve.

Justh Gyula beszámolója

A Ház elnöke Makón beszámolóbeszédet mondott. Követeli 1910-re a nemzeti bankot, 1917-re az önálló vámterületet, különben ellenzékbe megy. Híve az általános titkos választójognak. A házszabály-revizio csak nemzeti érdekből jogosult

Justh Gyula, a képviselőház elnöke, ma beszámolóbeszédet mondott makói választóinak, bár ő maga szerényen nyilatkoznak nevezi nagysulyu fejtegetéseit. A kiváló államférfiu kijelentéseiből e helyütt három mozzanatot ragadunk ki, amelyek Justh törhetetlen liberáliszmusát és erősen nemzeti politikáját bizonyítják. Justh Gyula 1910-re követeli az önálló jegybankot és 1917-re a külön vámterületet; ezek híján nincs az a kormány és az a többség, amelyet támogatna. Az elnöki székben szigorú és pártatlan marad minden irányban, a házszabályokon pedig, amelyeket az alkotmány palladiumának tart, erőszakot tenni nem enged. Az általános titkos választójog reformját mielőbb meg kell valósítani, de a nemzeti érdek sérelme nélkül. A választók lelkes elismeréssel fogadták Justh érdekes, sokszor frappáns politikai vallomásait és odaadó ragaszkodásukról biztosították. Föltűnést fog kelteni a Ház elnökének az a kijelentése, amelyet *A HIR* munkatársa előtt tett, hogy 1910-re más kormány lesz, nemkülönben az, hogy a kormányban csak két híve van az önálló jegybanknak.

A beszámoló

Sok az ellenség

A HIR kiküldött tudósítójának telefonjelentése.

Makó, december 9.

A makói függetlenségi és 48-as párt ma délután négy órakor gyűlést tartott, a melyen Nagy Károly elnök üdvözölte Justh Gyulát és felkérte beszámoló beszédének elmondására.

Justh Gyula a körülbelül nyolcszáz főnyi polgárság éljenzése mellett lépett az emelvényre. Azzal kezdte, hogy két héttel ezelőtt a függetlenségi párt bizalmat szavazott neki, a mikor bajban volt. Ez az igazi barátság, a mely nem a szerencsében, hanem a bajban erősödik meg. Nem akarok — ugymond — beszámolni, erre a mostani idő nem alkalmas. Boesásan meg, hogy sürribben nem jelenhetek meg; emberfölötti teher nyomja vállamat. Szereplésem különben is annyira nyilvános, hogy politikai életem szinte folytonos beszámoló az önök számára. Ismerhetik eselekedtettem, azok rugóit és minden pillanatban véleményem alkothatnak rólam. De most, hogy súlyos viszonyok közt van az ország, meg kell ragadnom az alkalmat a nyilatkozásra. Sok ellenségünk van, nemcsak Ausztriában, nemcsak a horvátok és a nemzetiségiek között, hanem a magyarok közt is, a kik elferdítve, rosszakarattal nyilatkoznak rólunk, különösen Kossuth Ferencről, aki iránt önök — mint látom — teljes bizalommal vannak.

Az előzmények

Ismereti a mai kormány keletkezésének történetét. 1904 november 18-án a legbrutálisabb önkényt vitték az elnöki székbe. Egyszerű zseb-kendő-lobogtatással határozatot hajtottak keresztül, a szónokok mellőzésével. Az ellenzék erre december 13-ával felelt, amikor az egész Ház felfordult. Ké kövön nem maradt. Az ország megbukatta Tiszát. Jött a darabont-kormány. Adó, katonai nem volt, a monarchia a bukás szélére került. A függetlenségi párt látta az alkotmány végveszedelmét és tudta, hogy fegyveres erővel nem lehet érvényt szerezni a nemzeti akaratnak. Ezért szabadítottuk ki — ugymond — a nemzetet a lehetetlen helyzetből.

Kötött marsruta

Átmenetileg vállaltuk a kormányt. Vállaltuk a kiegyezést, aztán az általános titkos választójogot. Ez volt a pártok és a kabinet programja. Többet kifogásolták, miért nem csináljuk meg

előbb a választójogi reformot és csak azután a kiegyezést? Azért, mert a kikötés sorrendje megfordított. Kötött marsrutánk van. A kiegyezés miatt sokat támadják Kossuth Ferencet, aki nem szorul védelemre. Leginkább azok támadják, a kik, mikor többségen voltak, nem kívánták sem az önálló vámterületet, sem a nemzeti jegybankot, sőt föllállításukat mindenképp megakadályozni igyekeztek.

Erősebb az osztrák

„Örülünk a Kiegyezésnek“

Az önálló vámterületet — folytatta Justh — most nem lehetett megcsinálni, mert Tisza és a darabont-kormány külföldi szerződéseikkel 1917-ig lekötötték az országot. Fejtegeti, mily fontos közjogi szempontból a kiegyezés szerződési formája. 1917-ben megnyílik a gazdasági önállóságra való jogunk. Ezt a vívmányt sokan kicsinylik, pedig nagy dolog. Sajnos, a vívmánynak ára volt. Hiába, az osztrákok erősebbek mint mi és örülhetünk, hogy a kiegyezés nem rosszabb, mint a mílyen. Ausztria a mi főhitelezőnk s mint ilyen lépett föl a kiegyezési tárgyalásoknál, a mikor azt mondta, hogy csak kvótaemelés árán megy bele a szerződéses formába. Mint hitelező meg is fenyegetett bennünket. Az ország gazdasági válságba került, megrendült az ipar és a kereskedelem, tömeges volt a bukás. 1917-ig fél év alatt előkészíthető az önálló vámterület.

Az egyszakaszos

Áttér a horvát obstrukcióra, a mely kényserhelyzetet teremtett. A kormány kénytelen volt az egyszakaszos kiegyezési javaslatot betervezni, mert ha január elsejéig nincs meg a kiegyezés, újabb gazdasági megrendülés következne be.

Két év múlva nemzeti bank

Az önálló magyar jegybankot, mint vívmányt sokan kicsinylik. A kormány legnagyobb dicsősége, hogy sikerült kikapesolni a bankkérdést. 1910-re feltétlenül biztosítva van az önálló bankra való jogunk. Nem kételkedik benne, hogy a többség nem fogja meghosszabbítani a közös bank szabadalmát. Én — ugymond — tiszta bort öntök a pohárba. Ha mégis másképp történne, már most kijelentem, hogy se kormányt, se többséget nem támogatok, a mely a közös bank szabadalmát meghosszabbítja. Nagy előny az, hogy a közös bank és a vámszerződés lejáratát nem esik észre. Így 1910-ben meg lehet csinálni az önálló jegybankot és az ezzel járó rázkódtatást 1917-ig kiheverhetjük, a mikor az önálló vámterület föllállítása következik.

„Nem adtuk föl elveinket“

Kegyelem a Kormányának

— Nagy baj, — mondotta ezután Justh, — hogy folyton közjogi harcokkal kell bibelödnünk. A belügyi reformokat se valósíthatjuk meg, pedig a függetlenségi párt törekszik erre. Elveinket nem adtuk fel, — ezt megmondottam programbeszédemben és megmondták mások is. A program átmeneti. Nem lehet elítélni a kormány politikáját, még kevésbé a függetlenségi pártét. Kéri, legyenek bizalommal Kossuth Ferenc iránt, aki nem változott és ő iránta is, aki szintén a régi. Elveinktől — ugymond — egy pillanatra eltántorodni nem fogunk.

— Mi van a progresszív adóval? — szölt közbe most egy választó.

Justh azt válaszolta, hogy a progresszív adó benne van Wekerle adójavaslatában, a melyeket nagy örömmel fogad. Azt hiszi azonban, hogy a parlamentnek nem lesz ideje e javaslatok elintézésére.

A házszabályrevizio Justh és az alelnökök

Ezután elnöki működéséről nyilatkozott, de megjegyezte, hogy nem akarja érinteni az alelnökök eljárását. Csak általánosságban nyilatkozik. Amíg — mondotta — én elnök leszek, nem tűröm, hogy az elnöki székben pártpolitikát üsse nek. Örködni fogok a törvény és a házszabályok szentsége fölött, mert ha megsértjük a házszabályt, az ország alatt meginog a föld. Ingoványos tere lépnénk. Mindig a házszabály volt a mi erősségünk.

A horvát nyelv

Ami a horvátokat illeti, baj, de el kell ismerni a horvát szó jogát. Az követte el a hibát, aki megcsinálta az 1868. évi 44. törvénycíkket, a mely rossz. E törvény klauzulájában az van, hogy csak együttes elhatározással változtathatják meg a törvényt azok a tényezők, a melyek azt együttesen létrehozták, tehát: Magyarország és Horvátország együtt.

Választóreform Házszabályrevizio } junktim

Ismét visszatért a házszabály-kérdésre. Nagy erő van — ugymond — a házszabályokban, de azt hiszem, hogy a választóreform folytán megszaporodnak a Házban a nemzetiségiek és a nemzetközi szociálisták. Nem a bazafias szociálistákról szólok, azokat én nem bántom, de a nemzetköziség ártalmas e szerencsétlen országra. Megtörténhetik, hogy az új parlamentben összeverődnek a horvátok, a nemzetiségiek és a nemzetközi szociálisták s ha a házszabály megmarad a mostani szabadságában és nem szigorítjuk azt, minden nemzeti előhaladást meggátolhatnának. Nehéz dolog ez, de meg kell fontolni, hogy nem kell-e megszigorítanunk a házszabályokat. Nagyobb baj az, ha a nemzet ellenségei szövetkeznek és megakadályozzák a parlament működését, mint az, ha egyszer-mászor hazafiatlan többséggel szemben nem alkalmazhatja a hazafias kisebbség az obstrukció gygyerét.

Itt egy választó közbekialtott:

— Szájkosár?

— Ha van szájkosár, mondotta Justh, és ha az a nemzeti ügyet szolgálja, lehet alkalmazni. De bűn olyan szájkosarat alkalmazni, ami nincs benne a törvényben.

Beszéde végén azt mondotta Justh: Előre kell haladni mindig, sohase hátra! — és bizalmat kért választóitól, akik sürü éljenzéssel szakitották meg a képviselőház elnökének beszédét. Este a Korona-vendéglőben lakoma volt.

Beszélgetés Justh Gyulával

A HIR kiküldött tudósítójának telefonjelentése.

Makó, december 9.

Beszámolóbeszédének elmondása után Justh Gyula *A HIR* munkatársát fogadta, aki előtt főleg a bankkérdésben fejtette ki az ő nemzeti álláspontját. A képviselőház elnöke szerint semmiféle rázkódtatással nem járna az önálló bank szervezése s ha járna is, a vámterület létesítéséig, 1917-ig ki lehet a pénzügyi bajokat heverni.

— Apponyi és Andrássy jegyezte meg munkatársunk, az önálló bank ellen nyilatkoztak s így ettől a kormánytól alig lehet várni a nemzeti bankot.

— Akkor már más kormány lesz, — felelte Justh. Mondtam a függetlenségi disszidenseknek, hogy várjanak a kilépéssel, mert ha a többség a nemzeti bank ellen foglal állást, én is velük megyek. Nemcsak, hogy elhagynám az ilyen többséget, de küzdenék is ellene teljes erőmből. S azt hiszem, sokan lesznek velem. Ugy tudom, hogy a kormányban csak Kossuth és Günther híve a magyar banknak, a többi mind ellene van.

Munkatársunk ezután a horvát obstrukcióra terelte a beszélgetést.

— A horvátok letöréséről nem tudok. Tizenkét nap múlva letárgyalják az egyszakaszost, mert a horvátoknak haza kell menni, Zágrábba. Ami a kormányának azt az állítólagos tervét illeti, — öntői

hallom, más forrásból nem értesültem — hogy az egyszakaszos javaslat részletes vitáját a cím és a paragrafus összevonásával akarja megrövidíteni, ezt én teljesen fölöslegesnek tartom, mert a címvíta ugyanis nagyon rövid. Sokaknak föltűnt, hogy én a horvátoktól nem vonom meg a szót. Ez azért van, mert ha én elnök, nem térnek el a tárgytól. Lehet, hogy az alelnökökkel szemben a tárgytól való elkalandozást *fejverként használják*. Arra a kérdésre, hogy lesz-e béke a horvátokkal, azt válaszolom, hogy én meg voltam bízva a közvetítéssel, de a kormány beszüntette a tárgyalásokat. Ez különben sem az elnökség, hanem a kormány dolga.

— Nagyméltóságod beszédében előfordul ez a kifejezés: általános titkos választójog. Szándékosan mondta nagyméltóságod a „titkos” jelzőt?

— Igen, felelte Justh, *szándékosan mondtam* s erre súlyt is helyezek. Én az általános *titkos* választójog híve vagyok, már csak azért is, mert erre vállaltunk kötelezettséget.

A képviselőház elnöke holnap, szerdán reggel utazik el Makóról és délután félkettőkor érkezik Budapestre. A képviselőház szerdai ülésén már ő elnököl.

Titokzatos életuntak

I. Wagner Alajos szikvizgyáros
II. Perlov Konstantin orosz ügyvéd

Wagner Alajos, a legnagyobb szikvizgyárak egyikének gazdája vasárnap délután öngyilkossá lett a Kaesa-utca 9. száma alatt. Ott van a Wagner-, Werner- és Schleicher-féle szikvizgyár telepe, amely az életunté volt. Tegnap korán reggel megjelent a gyárban s szokatlanul jókedvűen beszélgetett a hivatalnokokkal. Délután félkettőkor ismét beállított s fölment a padláson levő gépterembe, ahol revolverből halántékra lőtte magát. A durranásra összefutottak a gyárban tartózkodók, de már nem tudtak segíteni. A gazda szörnyet halt. A rendőrség később a törvényszéki orvostani intézet bonctermebe vitette. Az öngyilkosság rejtelmének látszik s az okát nem tudták megállapítani. Annyi bizonyos, hogy anyagi gond nem bántotta Wagnert, akinek a gyáron kívül három szép, emeletes háza van Budán. Négy esztendővel ezelőtt meghalt a felesége s akkor buskomorrá lett. Egyik lánya Bécsbe ment férjhez, a másik egy bankpénztáros felesége s nagy szeretettel gondozta az öreg urat. De a buskomorság idegbajjára fejlődött, egyre súlyosodott és valószínűnek tartják, hogy a gyáros idegrohamában követte el az öngyilkosságot. Levelet, amelyben tettének a magyarázatát adta volna, nem hagyott hátra.

A másik életunt Perlov Konstantin muszka ember, akiről pár nappal ezelőtt már irtunk, ma eszméletre tért a második száma sebészeti klinikán és a következőket mondotta el:

— Orosz ügyvéd vagyok, Moszkvában életem és jelentésem jövedelmem volt. Sose hittem volna, hogy idegen városban pusztulok el. Néhány hónappal ezelőtt Moszkvában a barátaim rávettek, hogy legyek tagja egy összeesküvő testületnek. Én szenvedélyes ember vagyok, gyűlölkötem is a cárt és nem törődve családommal, gyermekeimmel, résztvettem az összeesküvésben. Akadt azonban közöttünk egy áruló. Ő felfedezte a dolgot, elárult és detektívek jelentek meg irodámban, hogy házkutatást tartsanak. Meg is lelték a forradalmi iratokat s menekülnöm kellett. Berlinba utaztam, hátrahagyva pénzemem, házamat, családomat, összekötéseimet. Berlinben is üldözték az orosz menekülteket és én Bécsbe, majd Budapestre jöttem. Itt éltem hetek óta, de egy fillérem sem volt, se kenyérem, se étel, a szállásomat sem tudtam fizetni. Ezért követtem el az öngyilkosságot!

Az orosz menekült állapota még most is nagyon veszedelmes, annyira, hogy belehalhat a sérülésbe.

A HIR

A beteg Budapest. A közegészségügyről van szó. Budapest közegészségügyéről, amelyet Magyarevits főorvos mai jelentése után közbetegségügynek is lehetne nevezni. A tisztí főorvosnak a közigazgatási bizottság elé terjesztett számadása meglehetősen elszomorító. A fővárosban a ragadós betegségek száma a múlt hónapban hatalmasan fellendült. Kétezerkétszáz ragályos megbetegedés fordult elő novemberben a fővárosban. Az oroszlátrész ebből a hatalmas számból a kanyarót illeti. A fővárosi kórházakban a múlt hónapban 11,106 fekvő és 10,000 bejáró beteget gyógykezelték. A hajléktalanok és sinlők menházaiban huszonnégyezer ember kapott szállást.

Kossuth és a kereskedők. A budapesti kereskedők arra kérték a minap Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert, hogy karácsony előtt való vasárnap függeszse fel a munkaszünetet. A miniszter most tudomására hozta a kereskedőknek, hogy nem teljesíti a kérésüket s a munkaszünetet az ő kedvükért nem függeszti fel. A Magántisztviselők Országos Egyesülete és a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete ezért táviratban üdvözölte Kossuth Ferencet és Sztéryny József kereskedelmi államtitkárt. E hó tizenötödikén, vasárnap a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete monstre-küldöttség útján is köszönetet fog mondani a miniszternek és az államtitkárnak.

Ügyvédjelölt a börtönben. A fővárosi rendőrség letartóztatta Gara (Gottlieb) Ákos nagyváradai születésű, huszonkilencéves ügyvédjelöltet, aki legutóbb az illóí-uti *Kedélyes Színház* előadásait dirigálta. Gara: egy dévai vendéglőben sörösuveget vágott egy ember fejéhez s az odavaló törvényszék súlyos testi sértés miatt körözötte. A Newyork-kávházban ráismert egy detektív s bekísérte a főkaptányságra.

Lopás a pásztorán. Losonczy Erzsébet, rendőri felügyelet alatt álló nő ma éjszaka egy nagymező-utcai zugszállóban száz koronát ellopott egy fiatalembertől. Ez idejekorán észrevette a lopást, rendőrt hívott, aki a tolvaj nőt bekísérte a kaptányságra, ahol letartóztatták.

Tolvajvilág. *Déri* Blanka, a *Modern Színház* tagja, följelentést tett a rendőrségen, hogy a színházi öltözőben ezer koronányi készpénzt lopták el a kézitáskájából. A tolvajnak eddig nyoma sincs. — *Adamics* Ilona komorna a gazdájától, *Madelunger* Ceciliától apránként ezer koronát lopott s a pénzt elmulatta. A bűnös leányt ma letartóztatták.

Halálraszántak. A belvárosi Kaplony-utca 9. számú házában második emeletéről egy fiatalember leugrott az udvar aszfaltjára. Eddig csak annyit állapítottak meg róla, hogy *Szabadossy* Lajosnak hívják. Haldokolt, a mikor a Rókus-kórházba vitték. — *Árpál-utca* 4. száma alatt, *Zólyomi* Viktor magánzó lakásán, *Verbőczy* András urasági inas ma reggel föbelötte magát. A gróf Károlyi-kórházba szállították halálos sebével. Egyikről sem tudják, hogy miért keresték a halált.

A közbiztonság Budapesten. *Boda* főkapitány a székestőváros közigazgatási bizottságának mai ülésén számolt be Budapest közbiztonságának múlt havi állapotáról. A rendőrség 1719. bünesset nyomozását fejezte be novemberben. 181 sikkasztás, 127 csalás, 1856 lopás volt. Letartóztattak 239 embert. Kettőt a kórházba vittek, 17-et szabadon bocsátottak s a többi át-kísérték a bíróságokhoz. A tolonc- és fogházban 2110-en kerültek a közigazgatási eljárás alá. Onnan 5 javító-intézetbe ment tovább, 196-ot kiutasítottak, 603-at eltoloncoltak s 923 a kihágási büntetést töltötte ki. Az idegenforgalom 2952 külföldiből és 13,160 vidékiből állott. A jelentés aztán a nevezetesebb rendőri eseteket sorolja föl.

A nő mint házi orvos. Ezzel a címmel egy kiváló orvosnő, dr. *Hugonay* vilma grófnő kitűnő művet adott ki a magyar asszonyok számára. Ebben a gazdag képanyaggal díszített munkában az illusztris szerző odatörekedett, hogy minden anyát és hitvest megtanítson az ápolás nehéz művészetére és ezért a legnagyobb részletességgel tüntette fel mindazt, ami a nő legszentebb hivatásában felmerül. Nálunk nagy keletje lesz ennek az uttörő munkának, amely mint egy mindig hasznos tanácsokkal rendelkező házi barát fog bevonulni a magyar nő házába. A díszes kötésben megjelent munka két kötetből áll és a *Minerva* kiadó-cég kiadásában jelent meg. Ara huszonnyolc korona, mely összeg kétfelére havi részletekben is törleszthető.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ *parallan*
HASZNÁLTÓZÉR

TÁVIRAT TELEFON

Amerika vagy a halál A kivándorló tragédiája

Kaposvár, december 9.

Szilágyi Samu alsóvadász lakos Amerikába akart vándorolni, de Fiuméből visszautasították, mert nem volt elegendő pénze. *Szilágyi* tegnap vonatra ült és vissza akart térni abaujmegyei falujába, utközben elkeseredetten panaszkodott utitársainak és Kaposvár állomáson előtt *éles botrovaival átvágta nyakát*. Súlyos sebével a közkörházba szállították.

A kirabolt zálogház

Makó, december 9.

Ma délben betörték *Dominiusz* Rezső ékszerész és zálogháztulajdonos üzletébe. A betörők minden kezük ügyébe kerülő ékszert és pénzt elvittek, míg az üzletben talált zálogházi jegyzőkönyvet, pénztár- és betétkönyveket összetörték. A kár nagy. A rendőrség erőlyesen nyomozza a betörőket.

Nagy sztrájk Triesztben

Kétezen nem dolgoznak

Trieszt, december 9.

A városban a szállító munkások sztrájkba léptek. Ma nagy munkás-gyűlés volt, amelyen elhatározták, hogy a sztrájkot folytatják. A sztrájkolók száma ma délután *kétezer emberre szaporodott*. A rendőrség és pénzügyőrség gondoskodik a kikötőben a rend fenntartásáról. A kocsikat és a szállítógépeket helyiségeit rendőrség őrzi. A délután folyamán tizennygy embert letartóztattak, akik a munkásokat sztrájkra akarták kényszeríteni.

A portugál forradalom

Bomba és Kartács

Lisszabon, december 9.

A hatóságok a király élete ellen irányuló bombamerényletet fedeztek fel. Amikor a *San Carlo* operaházban az udvari páholyt javították, a páholyban *két bombát találtak*, amelyek villamos dróttal voltak összekötve a színpalakkal. A rendőrség a szenzációs felfedezés után körülvette a színházi szerelő, egy olasz ember lakását. Amikor a szerelő látta, hogy nem menekülhet *agyonlőtte magát*. Azt hiszik, hogy a szerelőnek bűntársai is voltak, akik szintén tudták a tervezett merényletről. A kormány tanácsalannul áll és nem lát kibontakozást a rettenetes helyzetből. Két esemény okoz sok gondot: az *adométagadás* és *Miguel* braganzai herceg trónkövetelő aknamunkája. A legfrissebb hír: a progresszionisták nagygyűlése, akik azt követelik, hogy a közszabadság ellen intézett merényleteket vonják vissza.

Pör Stösszel ellen

Boszu Port-Artur átadásáért

Pétervár, december 9.

Holnap szenzációs pör tárgyalását kezdi meg a pétervári haditörvényszék. A nagy pör főhőse *Stösszel* tábornok, aki 1905. január 2-án föladta Port-Artur várát az ostromló japán seregnek. *Stösszel* vádlott-társai *Fock*, *Smirnov* és *Reisz* tábornokok, akik szintén az ostromolt várban parancsnokoltak és résztvettek az állítólagos árulásban. Az orosz hadseregnek ma is rendkívül fáj az a seb, amelyet Port-Artur, a bevehetetlennek híresztelt erősség feladása annakidején hozott s most szigorúan és kiméletlenül készülnek bosszút állni *Stösszel* tettéért. A vádirat azt mondja, hogy elég katonaság és élelem volt még Port-Arturban ahhoz, hogy *Stösszel* tovább harcoljon s hogy ennek a cselekedetnek nem lett volna szabad soha bekövetkeznie. *Stösszel* ujabban bejelentett 170 tanuját a vád képviselete *visszautasította*. A holnapi tárgyalás elé óriási érdeklődéssel néz egész Oroszország. Ha *Stösszelt* és társait bűnösöknek mondják ki, az orosz haditörvényszék szerint *halálbüntetés vár rájuk*.

Rablógyilkos merénylet

Leütöttek egy asszonyt

A tettesek megszöktek

Kifosztották a lakást

Állítólag Bécs felé

Az álneves ágyrajárók

A Terézváros külső részén, a Szaboles-utca 28. száma alatt két vakmerő legény rátámadt egy védtelen, gyöngye asszonyra, Végh Jánosné magánzó nőre, akit leütöttek és fojtogattak, amíg el nem szállott belőle az öntudat. Aztán minden értéktárgyat összeszedtek és a vérbeborult nőre rázárták a lakás ajtaját. A kegyetlen rablóknak nyomuk veszett s még a nevüket se tudják biztosan.

A gyanus albérlők

Végh Jánosné, született Sáfrány Emma husz esztendő óta él közös háztartásban Fésüs Antal munkással, a Szaboles-utca 28. száma alatt. Az asszony deák, szorgalmas nő és takarékoságából albérlőket tart, amihez bátorság is kell ott, a Hungária-ut mellett, a legsötétebb Terézvárosban. Fésüsék szobáskájában és apró konyhájában rendszerint csak két-három albérlő lakik, ami azt jelenti, hogy az angyalföldi népség jól szituált családjai közé tartoznak. Nyolc nappal ezelőtt új szobaurat kaptak, aki a bejelentőlapra ezt írta: Greguss Gáspár huszonegy éves vasúti, Szolid, csöndes embernek látszott. Tegnap délután azzal állított be Véghnéhez, hogy odahozná régi, jó barátját, Kovács Vince vasútiót.

Be is költözött estére az új lakó, de Fésüsnek nem tetszett, mivel bort hozatott, leitta magát és káromkodott. Az asszony nagynehezen megnyugtatta, de azért Fésüs ma reggel aggódva távozott és a rossz sejtése nem is csalta meg.

A két albérlő, aki este sokáig beszélgetett, korán reggel fölébredt s azzal távozott, hogy munkába megy. Egy óra múlva azonban, mikor Fésüs már nem volt otthon, váratlanul hazatértek.

— Ma nem dolgozunk, — mondta Greguss — mert a Kovács kofferjét be kell hozni Újpestről.

Leültek a szobában és arról beszélgettek, hogy Greguss háromszáz koronát kap hazulról, aztán meg fog nősülni. Igyekeztek bizalmat kelteni a háziasszonyban, akin észrevették, hogy gyanus szemmel nézi a visszaérkezőt.

„Fojtsd meg a dögöt“

Egész délelőtt odahaza maradtak s Véghné nyugodt lett. Az ablak mellé ült, ahol varrni kezdett. Fél-tizenkettő felé járt az idő, amikor Kovács Vince hirtelen odaugrott a nőhöz és hátulról nagy erővel tarkón vágta. Gyakorlott kézzel olyan helyen, ahol legfájdalmasabb az ütés. Ugyanakkor rákiáltott Gregussra:

— Fojtsd meg a dögöt!

A társa engedelmességet, Torkon ragadta a szegény asszonyt s levágta az ágy mellé tett kofferre. Ezen volt egy zsebkeendő, amelyet Kovács fölkapott és beletömte az özvegy szájába. Greguss aztán elengedte, de Kovács rászólt:

— Szorítsd ki a szuszt belőle, mert különben téged is agyonverlek.

Közös erővel ütötték-verték, fojtogatták, míg a vér el nem borította és csak akkor hagyták abba, amikor azt hitték, hogy már nem él. Az ágy lábánál rugtak még egyet rajta s aztán hozzáfogtak a zsákmányoláshoz. Fölfeszítették a faladát és a szekrényeket, összecsomagolták a prédát, majd bezárták maguk után az ajtót és eltűntek.

A föltámadt halott

Véghné lassankint eszméletre tért — így mondta el később — a vért letörülte szeméről s egy darabig rettegve figyelt. Azt hitte, hogy a zsványok még a konyhában vannak, mert zörögtek. Odavánszorgott tehát az ablakhoz, kinos

erölködéssel kinyitotta azt és ki akart mászni az udvarra. De hamar elvesztette az erejét, kiátni se tudott és tehetetlenül vergődött a párkánya hanyatló fejével.

Szerencsére, arra ment Lőrinesik András házmester s észrevette a véres-fejű asszonyt. Besietett, odavitte az ágyra, aztán kiszaladt és fölverte a házat. Gyorsan értesítették a mentőket s a rendőrséget. A mentők bekötötték a sebeket s aztán ott hagyták a lakásban Véghné. Mikor azonban Lipter rendőrorvos is odaérkezett s alaposan megvizsgálta az áldozatot, tenyérműi vastagságu sebet konstataált a fején. Elrendelte, hogy az asszonyt rögtön szállítsák be a Rókus-kórházba, mert a leg gondosabb ápolásra van szüksége s úgy is nagyon kétséges, hogy életben marad-e. A betegszállítók megérkezése előtt rövid időre magához tért az asszony és elmondta a rablótámadást.

Házkutatás — üldözés

Özöck Sándor rendőrfogalmazó, akit a főkapitányságról küldtek ki több detektív kíséretében, házkutatást tartott, amelynek során megállapította, hogy a gonosztevők álneven szerepeltek. Talált ugyanis egy születési bizonyítványt, amelyből kiderült, hogy a Kovács Vince néven bejelentett legény igazi neve Spatina Vencel s nem tapolezni, hanem prágai születésű, foglalkozás nélkül lézengő alak. Büntetéséről még nem tudják, hogy Greguss-e a valódi neve, vagy pedig más. Kétségtelen, hogy ő is hazudozott. A többi közt azt állította, hogy a Deák-téren, egy esemégyboltban volt alkalmazva. Konstataálták, hogy olyan üzlet egyáltalán nincs a jelzett helyen. Ellenben megtudták, hogy a legény házi szolgálja volt a Fehér ló-szállóban, a Rákóczi-úton s onnan gaz magaviselete miatt elbocsátották. Különböztetett rosvott multu ember, aki ridikül-rablás miatt nyolc hónapig ült már a börtönben.

Megállapította a rendőrtisztviselő, hogy a ládából a következő tárgyakat vitték el:

Aranylánc, két részből álló.
Ezüst női óra.
Szarvasagancsos tör.
Világoskék zakkó-öltöny.
Világosszürke nadrág.
Fekete nyulszőr-kalap.
Sárga felöltő, barnás csikkal.
Kék- és piroskőves aranygyűrű.

Mindaz a holmi Prell Rezső asztalossegéde volt, aki szintén albérlésben lakott Fésüs Antal kis lakásán. Hogy a szekrényből mit szedtek ki, azt még nem tudták pontosan lajstromozni. Egyelőre a következők hiányát konstataálták:

Fekete télikabát, bársony gallérral.
Három tarka zsebkeendő.
Tizenhat korona készpénz.
Egy vörössávos asztalterítő.

Az elmenekült rablókról keveset tudnak. Lőrinesik házmester felesége, aki a gaztett idején nem volt odahaza, véletlenül adhatott egy kis utbaigazítást. Ez az asszony ugyanis a Lőportár-utcaú menet, találkozott két fiatalemberrel, akikre pontosan ráillik a tettesekről szerzett személyleírás. Lőrinesekné hallotta, amint a magasabb — Greguss Gáspár — futásközben lihegve mondta:

— Siess, mert lekésünk a bécsi vonatról.

A másik legény, a kinek hóna alatt nagyobb balyu volt, lassabban követte, de a figyelmeztetésre ő is szaporábban szedte a lábát. A házmesterné vallomásától azt következtetik, hogy a gazemberek az osztrák fővárosba igyekeztek. Távíratoltak a bécsi Polizei-Direktionnak, amely azonban eddig nem küldött érdemleges választ. Budapestben is mindenfelé nyomozzák a rablókat.

Ujabb részletek

Éjszakára sikerült tisztázni a rablók személyazonosságát s érdekes adatokat is gyűjtöttek róluk. Spatina, aki Spatinának is nevezte magát, hírhedt familiából való. Édesanyja, férjezett Köbl Józsefné már többször ült börtönben lopás meg leánykereskedés miatt. Pár hónappal ezelőtt szabadult ki, miután lopásért egy esztendeig volt hüvösön. Az apja fegyházban halt meg. Spatina tavaly sikkasztott s aztán Bécsbe szökött, de néhány hónap múlva visszatért, bántódása azonban nem lett, mivel a detektívek nem tudták kinyomozni.

Gregussról kiderült, hogy az igazi nevét mondta be s épp ebből következtetik, hogy nem készültek a véres támadásra, legalább Greguss nem tervezte előre. Tegnap este, a mikor barátját a Szaboles-utcaúba vitte, átadott Véghnének két bizonyítványt, a melyek Spatina-névre szóltak s ebből állapították meg, hogy a Kovács Vince név hamis. A lakás, a melyben egy ágyat vettek, típusa a külterki zsufolt tanyáknak. Az öreg házaspár ezelőtt elég jó anyagi viszonyok között élt, de a mult hónapban kicsalta pénzüket egyik rokonuk s kéuytelenek voltak az ágyrajárók számát megszorítani. A mint utólag megállapították, olykor tíz-tizenöt ember is halt a kis szobában, míg a főbérő-pár a konyhában lakozott meg. A hosszú, földszintes ház többi lakásában is hasonló az állapot. Tegnap annyira megtelt a szűk lakás, hogy Greguss a barátjával osztotta meg a keskeny fekvőhelyet.

Különös, hogy a mentők otthagyták Véghné, miután az első segítséget megkapta. Azt hitték, hogy közönséges verekedésről van szó, ami gyakori azon a vidéken. A mentők nem figyelmeztették a közel rendőrt sem s így történt, hogy csak a házmester véletlen fölfedezése után, amikor Véghné beszélni is tudott már, délután ötödfél órakor értesítették a rendőrséget. A nyomozást ez hátráltatta s a tettesek könnyen egéretat vehettek.

MŰVÉSZET

SZINHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

• Népszínház-Vigopera. A Népszínház-Vigopera pénztárai fölé vasárnap ismét kétszer tették ki a minden jegy elkeltét jelentő táblát. Délután Blahánénak, este Küry Klárának tapsolt a közönség, a mely a Bálkirálynő valamennyi előadásán zsufolásig megtölti a nézőteret. A diadalmas sikerű darab, amely a jövő héten éri meg első jubileumát, a hét során még szerdán, pénteken és vasárnap este kerül színre. Kedden a Carmen meg, esütörtökön A toloncot illesztik újra a műsorba Blaha Lujza vendégfelléptével.

• Thália-társaság. A fiatal, tehetséges Thália-társaság 15-én, vasárnap megkezdé az előadásait a budai Várszínházban Hegermánus halászdramájával, a Reménygyel. Jegyek a színházi jegyirodáknak, a Várszínház pénztáránál és Löhr Irma virágüzletében kaphatók.

x Sok ezer ember áldja a koronaszeszt, mely őket esuz-, köszvény- és egyéb fájdalmaktól teljesen meggyógyította. Ára 1 korona. Megrendelhető Remetey D. gyógyszerésznél, Turkevény. Budapestén Egger L. gyógytárában.

■ IZLÉS! ■ MŰVÉSZET! ■ A MODERN LAKÁS

IV., FERENCIEK-TERE 2., FÉLEM.

Az idej KARÁCSONY alkalmából tetemesen olcsóbb áron KIÁRUSÍTJA helyiségeinek teljes átalakítása miatt művészkez tervezte és készítette remekbűbnél, remekbű iparművészeti cikkeit és műtárgyait :: :: :: ::

Bronz :: Kopenhágai porcellán :: Keramia
bőr :: Gallé-üveg :: vert-réztárgyak :: ékszer :: márvány- :: és bronz szobrok stb.

Meghalt a költő- király A nagyasszony hagyatéka

Gyászol Svédország

II. Oszkár utóda: V. Gusztáv

II. Oszkár Svédország királya tegnap hetvenkilenc éves korában meghalt Stockholmban. Lassan, szinte észrevétlenül tűnik el a mai világ történelméből ez a fehérszakállas aggastyán, akinek nevéhez nem fűződtek gyilkos haditettek, vérbefult diadalmok. Oszkár király népének jóságos atyja volt, gyöngédelekkü, nemes ura a két testvérállamnak. Élete alkonyán támadt fel Norvégia és békésen külön királyságot szervezett. Élete alkonyán éri ez a fájdalmas csapás az ősz királyt, aki egy böles nyugalmával törődik bele a megmásíthatatlanba. A békekirály! — így hívta népe II. Oszkár; a külföld ugyanilyen szép nevet adott neki: A költőkirály! A Bernadotte mindig rajongott a költészetért és a művészetért, bizonygató II. Oszkár és XV. Károly, — II. Oszkár pedig legnagyobb örömét és igaz boldogságát a verseiben találta, amelyekben a természetet és a tengerészéletet dicsőíti. Tudós is volt, fordító is, akadémiai díjat, disztoktorságot kap *Oscar Fredrik*, aki szeretettel karolja fel a svéd irodalmi, művészi és tudományos életet. Amíg versei mellett melázik és gyönyörű családi életet él, nem feledkezik meg népe boldogításáról sem. A jövőbe lát, amikor keresztülviszi a hadügyi reformot és megteremti a svéd haditengerészetet. Egy szép harmonikus élet pihent el II. Oszkár halálával, aki példát adott a többi országok királyainak és császárainak arra, hogy a bitor alatt is doboghat emberi ideálként hevülő nemes szív.

Meghalt a király! Eljen a király!

Stockholm, december 9.

Oszkár király tegnap délelőtt negyedtíz órakor halt meg. Már négy nap óta halódott. Hajnalban beállott a vég kezdete; a régens-trónörökös a palotába hívatta a miniszterelnököt, a külügyminisztert és a legfelsőbb udvari hivatalnokokat. Kilenc óra tizenöt perckor a király szárnysegéde jelentette:

— Meghalt a király!

Nyomban megtörténtek az intézkedések a temetésre és a trónváltás szertartására.

Délben az új király, aki V. Gusztáv nevet választotta, már letette az esküt az államtanács előtt. A palota dísztermébe vonult az új király ezután és ott az egybegyűlt méltóságoknak beszédet mondott. Kijelentette, hogy *becsületesen* fog örködni arra, hogy felelősségteljes állását betöltse. Jelszava: „*A néppel a hazáért!*”

A teremben levők lelkes éljenzéssel üdvözölték a királyt, künn pedig az óriási néptömeg harsogó hurrá!-val felelt.

A temetés

Berlin, december 9.

Az elhunyt király úgy rendelkezett, hogy temetésén ne legyen országos gyász, a színházakat ne zárják be és a mulatságokat ne halasztják el, nehogy az üzleti forgalom megakadjon. Országszerte mégis őszinte a gyász, noha a színházakban tovább tartanak az előadások. A dán királyi pár értesítette a stockholmi udvart, hogy a temetésre utazik. A német tengerészet képviselve lesz II. Oszkár király temetésén.

Néhai özvegy Joób-Fancsaly Adolfné örökösai nyilatkoznak A Hírben. A vitás líptó- és abaujmegei birtokok. Az örökhagyó ép elmével rendelkezett

Aradi tudósítás nyomán megírta *A Hír*, hogy két felvidéki nemes familia a Madocsányi- és Andaházy-család tagjai pörrel támadták meg néhai özvegy *Joób-Fancsaly Adolfné* végrendeletét, amely jelentékeny birtokot juttatott a Joób-család tagjainak. Az alperesek közt van *Oberschall Adolf*nak, a Kuria elnökének felesége is, aki az Andaházy-családból származik. Cikkünkre vonatkozólag most terjedelmes nyilatkozatot küldtek be *A Hír*hez a birtokban lévő örökösök. A Joób-család három tekintélyes tagjának levelét az alábbiakban közöljük:

Tekintetes szerkesztő ur!

Becsés lapjának, *A Hír*nek november 28-iki számában „Elharácsolott milliós örökség” című cikke valószínűleg tudósítójunknak téves információja folytán a való tényállást teljesen elferdítve közli. A cikkben hivatkozott nőnek neve nem fanciesali *Joób* Artúrné, hanem néhai özvegy *Joób-Fancsaly Adolfné* szül. *Madocsányi* Klementina nagynénem, aki Arad-Szt. Mártonban mindössze is egyszer volt életében s ott lakása nem is volt, tehát az ottani szomszédbirtokok urait Arad-Szt. Mártonban vendégeül nem is fogadhatta. Az elhunyt nagyasszony igenis nyílt házat vitt, társadalmi téren buzgó tevékenységet fejtett ki s a közjótért valóban oly sokat áldozott, hogy távolról sem szolgáltatott okot arra, hogy nevét halála után meghurcolják.

Elhunyt nagynénem hagyatéka számottevő értéket képvisel ugyan, de nagyon messze van attól, amit közönséges értelemben milliós örökségnek szoktunk nevezni, — lakóhelye nem Nyitra, hanem Liptómegeye Proszék községben volt. Tény, hogy a Liptó- és Abaujmegeyben s a Joób-Fancsaly-nemzetség ősi birtokait tevő ingatlanait ajándékozási szerződésekkel reánk, *Joób* Marcell, *Joób* Albert és *Joób* Istvánra ruházta, aradmegeyi ingatlanait pedig ugyancsak ajándékozási jogcimen *Oberschall Adolfné* szül. *Andaházy* Mária s az időközben elhunyt *Andaházy* Géza, továbbá *Joób* Marcell, *Joób* Albert és *Joób* Istvánnak hagyta, — megjegyezvén, hogy *Oberschall Adolfné* ajándékozási szerződése nagynénemnek halála előtt körülbelül 32—33 évvel kelt és szerződéssel az aradi birtokból olyan részt kapott, amennyi törvényes öröklés esetében reá jutott volna.

Boldogult nagynénem rokonainak egy része, közöttük *Oberschall Adolfné* is azokat az ajándékozási szerződéseket, amelyekkel az elhunyt ingatlanainak tulajdonosaivá váltunk, a rózsahegy, kassai és aradi törvényszékeknél polgári per uton keresetekkel támadta meg és ellenünk sem panaszt, sem pedig följelentést nem adott be. E keresetekben a fölperesek azt is állítják ugyan, hogy a megboldogultat rábeszéléssel, pörrel való fenyegetéssel és kiméletlen kifakadásokkal kényszerítették az ajándékozási szerződések aláírására, de e keresetbeli állításait nemcsak hogy be nem igazolták, de ezt igazolni még csak meg sem kísérelték, sőt ellenkezőleg: a szerződéseket előttemező tanuk a keresetbeli állítások *valótlanosságát* bizonyították. De a fölperesek kereseteinek nem is ez az állítás az alapja, hanem a szerződéseket azon az alapon kívánják érvényteleníteni, hogy nagynénemnek a szerződések aláírásának idejében nem volt ép elméje és szabadakarathatározási képessége.

A pörök során kihallgatott számos tanu és öt itteni orvos a fölperesek emez állításának ellenkező-

jét szintén beigazolta s hogy a tanuk és orvosok vallomásai, illetve szakvéleménye szerint, néhai nagynénem elméleti állapota felől tiszta képet nyerjünk, a vallomásokot és a szakvéleményt dr. *Moravcsik* Ernőnek, az elmekörtan és gyógytan tanárának dr. *Konrád* Jenőnek, az elmekörtan magántanárának és a lipótmezei elmegyógyintézet igazgatójának, továbbá a világhírű dr. *Benedict* bécsi egyetemi tanárnak felülbírálás végett megküldöttük. A professzorok e vallomások és szakvélemény alapján a megboldogultnak elméjét teljesen *normálisnak* mondták ki. Nagyon természetes doog tehát, hogy az előadottak alapján az igazságügyi orvosi tanács is, ahová a per anyagát a rózsahegy kir. törvényszék véleményezés végett fölküldte, szintén nem mondhatta ki azt, hogy az elhunyt a szerződések aláírásának idején ép elmével és akaratának szabadhatározási képességével nem bírt volna.

Előadásunk valóságát igazolják a rózsahegy, kassai és aradi törvényszékeknél lévő pörök iratai, különösen pedig a rózsahegy kir. törvényszéknél az 1905. évi augusztus 12-én 3209/p. sz. a keresettel folyamatba tett és már teljes befejezést nyert pör szolgáltatott bizonyítékot arra nézve, hogy a sorainknak minden betűje a tiszta valóságot közli.

Becsés lapja cikkének ama kitételét illetőleg, hogy a legfelsőbb bíróság enének felesége nem tette volna folyamatba a szóban forgó pörököt, ha nem volna biztos abban, hogy azokban pörnyertesnek kell lennie, csak az a megjegyzésünk, hogy amint egyrészt meg vagyunk győződve arról, hogy a legfelsőbb bíróság érdemű elnökének eszébe sem fog jutni a perekben itélni hivatott bírákra befolyást gyakorolni, másrészt tudatában vagyunk annak is, hogy bíránkra hatni egyáltalában nem lehet s azok ítéleteiket a legjobb tudomásuk legjobb meggyőződésük és tiszta lelkiismeretük szerint meg fogják hozni. Mi az ítéleteket teljes lelki nyugalommal várjuk.

Tekintetes szerkesztő urnak

Liptószentmiklóson, 1907. december 7.

Teljes tisztelettel

együttal néhai *Andaházy* Géza, volt nyugalmazott alispán örökösének nevében:

Joób Marcell, Liptóvármegye alispánja, id. **Joób** Fancsaly Albert földbirtokos, **Joób** István proszéki földbirtokos.

Készséggel adunk helyet a Joób-testvérek nyilatkozatának, amely az egyoldalú tudósítás folytán jöhíszemüleg támadt félreértéseket teljes mértékben tisztázni fogja. Az örökségért folyó harc egyelőre nem tartozik a nyilvánosságra, sub *judice* lis est; a bíróság dolga, hogy az összes körülmények mérlegelésével igazságot tegyen.

SCOTT-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt.

Köhögést és meghűlést

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított védjegyet — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

bármily makacs és hosszadalmas is legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadásos betegeknek is könnyebbülést szerez a SCOTT-féle Emulsió, feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fill. Kapható minden gyógytárban.

Érvényes
10 szóig

A NAP A HIR

APRÓHIRDETÉSI LEVELEZŐLAPJAI

Kaphatók Budapesten és a vidéken minden hirdalárusitónál

Ára
20 fillér

TÖRVÉNY ELŐTT

A Polónyi-pör. Megirtuk, hogy a Polónyi-Lengyel sajtópörben, miután Polónyi a tanukból vádlottakat csinált, Vázsonyi Vilmos védőt is tanuképp kérte kihallgatni. Vázsonyi az idézés folytán ma megjelent dr. Kiss vizsgálóbíró előtt és megtagadta a vallomástételt. Ezt azzal okolta meg, hogy ő azt, amire ki akarják hallgatni, mint Halmos védőügyvéde tudta meg és Heltai a szóban forgó dolgot tanuzási szándékkal, mint Halmos védőjének mondotta. Egyébként pedig megtagadja a vallomást azért is, mert annak *zablatás* a célja, hogy őt a védelemben megzavarják. Különben is, a kért körülményekre nézve Heltai Ferenc és Sándor Pál már tettek vallomást és a Heltai-Komlós-pörben Polónyi nemcsak hogy elállott az ő kihallgatásától, sőt amikor ezt Lengyel kérte, ellenezte. Ez alapon dr. Kiss vizsgálóbíró a perrendtartás értelmében elfogadta, hogy a vallomás megtagadása jogosult és így Vázsonyi Vilmost a főtárgyaláson nem lehet tanuképp kihallgatni. Ezzel a megtagadott vallomással végképp be van fejezve a nagy pör vizsgálata. A tárgyalás egyetlen akadályja most már csak Polónyi bíróküldési kérelme, amely ellen Vázsonyi Vilmos védő ma negyven darab melléklettel egy terjedelmes elleníratot nyújtott be. Az összes iratok most már felkerülnek a Kuriához, amely dönteni fog a felett, hogy hely adható-e a bíróküldési kérelemnek vagy sem.

Kihült szerelem. Három évig szerették egymást hűségesen Takács Antalné takarítónő és Győri János omnibusz kocsis. Amde semmi sem tart örökké. Győri szerelme elpárolgott és elhagyta kedvesét. A nő bosszút forralt. Szeptember 30-án Takácsné éjjel belopódzott Győri lakásába s az alvó embert felrázta álmából. Ez még fel se oszodott, mikor a nő revolveréből kétszer rálőtt, azonban csak az egyik golyó talált, de ez se okozott súlyosabb sérülést. A merénylő nőt letartóztatták s *gyilkosság büntetésének* kísérlete címén ma vonta felelősségre az esküdtbíró. A törvényszék figyelembe véve az enyhítő körülményeket, mindössze *három havi* fogházra ítélte Takácsnéét.

Nászut hármásban. Tavaly májusban furfangos módon csapott be egy fiatal nászutas párt Münchenben — Fischer Ernő, ismert nemzetközi zsebmetsző. Seidl József prágai kávékereskedő és ifjú hitveséhez hozzacsatlakozott egy előkelően öltözött, jó modoru idegen. — Sávári Salgó Tibor magyar honvédhuzár főhadnagy vagyok, — mutatkozott be.

Ettől fogva Salgó, alias Fischer, a férj és a menyecske elválhatlan jó barátok lettek. Végigjárták Németország összes nevezetes városait és mindenütt egy hotelben laktak. Egy szép napon Fischer, az új házaspár nevében, ezek születésnapi négy száz márkát kért és ezzel azután meg is ugrott. Közben azután kiderült, hogy Fischer volt a tettese annak a vasuti lopásnak, amely a pozsonyi gyorsvonaton történt s ő lopta el gróf Széchenyi Viktorné ötvézezer koronát megérvő ékszereit. Fischert ezért el is ítélték *három és fél évi* fegyházbüntetésre. A müncheni családi ügyet ma tárgyalta Makucz bíró tanácsa. A tárgyalásra Fischert a lipótvári fegyintézetből vezették elő. Az elnök kérdéseire a jeles férfiú eleinte nem is akart válaszolni.

— Hagyjuk ezt, ne feszegessük ezt a kérdést, beismerek én mindent, felelte. Ezután idegesen kapkodni kezdett a levegőben és nagyokat sóhajtott. Majd hirtelen újból felpattant.

— Nagyságos elnök ur, engem inzultált valaki a hallgatóságból. Azt mondta szimulálók. Fischer ezután tagadni próbálta a csalást.

— Ismertem ugyan Seidlt, — mondotta, — de utáltam őt. Azt akarta a potyafráter, hogy feleségével ketten a nászuton megéljenek tíz márkából naponta.

— De hisz itt az ön sajátkezü sürgöny-hamisítványa.

— Azt az a marha Seidl hamisította. Kérem, az a pipogya férj provokálni nem mert, bár tudta, hogy engem szeret a felesége, hanem így állott boszút rajtam.

— Hol vette a huszár főhadnagy címet?

— Ez úgy ragadt rám.

A bíróság a vád- és védelem meghallgatása után elítélte Fischert, *csalás büntette* miatt egy évi börtönbüntetésre.

Idill a Sósfürdőben. A Sósfürdőben a nyáron több hölgy panaszt emelt báró Kozmics Miksa tulajdonosnál, hogy egy uriember velük szemben illetlen tréfákat enged meg magának. Sorba megcsipkedi és megcsokolja őket. A báró Baróti Ernő pénzügyminiszteri fogalmazóra gyanakodott, akit, a nélkül, hogy gyanuja alaposágáról meggyőződött volna, kiutasított a parkból. Erre ez areul ütötte Kozmicát, aki viszont boljával véresre verte a fogalmazót. Eleinte lovagias uton akarta Baróti elintézni az ügyet, de mert ez sikerre nem vezetett, könnyű testi sértésért feljelentette báró Kozmicát. A büntető járásbírósa a pofonért elítélte Barótit *ötven* korona pénzbüntetésre, a fürdőtulajdonost ellenben azon a címen, hogy jogos volt a felháborodása, *felmentette*. A felelőbírósa ma Baróti büntetését helyben hagyta, de elítélte a bárót is *ötven* korona pénzbüntetésre és harminc korona fájdalomdíj megfizetésére.

Tartal tippjei. Tardal, a népszerű zsekkirály a nyáron a Központi Szállóban bérelt lakást, ahol úgy megkedvelte Wollmuth Dezső főpincéret, hogy folyton kitünő tippeket adott neki. Ezek a kitünő tippek jók lehetnek ugyan, de azért a megfogadott lovak sohasem jöttek be elsőnek. Wollmuth azért nem esüggedett el. Tovább is játszott s hogy ehhez pénzre tegyen szert, eliskasztott főnökétől 2600 koronát s kiesalt a Sternberg-cégtől hitelbe egy zongorát, amit nyomban eladott. Egy szép napon Wollmuth megszökött, de egy detektiv felismerte és letartóztatta. Védője dr. Kisfalvi Rezső azonban a mai tárgyaláson rábirta a panaszosokat vádjuk visszavonására, ami meg is történt. Ennek folytán Wollmuth ellen a bíróság *megszüntette* a további eljárást.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatözsde

I. Készáru-üzlet

20—25 fillérrel drágább árakon elkelt 8000 mm. buza. Rozs 20, zab 10 fillérrel drágább. Tengeri, árpa változatlan.

Eladatott:
Tiszavidéki: 200 mm. 79 k. 27 K, 350 mm. 78 k. 27 K, 650 mm. 78 k. 27 K, 500 mm. 77 k. 26.80 k. 100 mm. 77 k. 26.80 K, 100 mm. 77 k. 26.50 K, 980 mm. 76.8 k. 26.55 K, január, 100 mm. 76 k. 26.40 K, 100 mm. 76 k. 26.30 K.

Pestvidéki: 100 mm. 79 k. 25.60 K, üszkös, 600 mm. 77.5 k. 26.50 K, 505 mm. 75.4 k. 25.80 K, 120 mm. 75.3 k. 25.70 K.

Mind három hónapra.
Rozs: 400 mm. 24.40 K, 1000 mm. 24 K, 150 mm. 24 K, 200 mm. 24.40 K, 150 mm. 23.90 K, 100 mm. 23.80 K.

Árpa: 100 mm. 15.90 K, 200 mm. 15.80 K.
Zab: 100 mm. 17.40 K, 150 mm. 17.35 K, 100 mm. 16.80 K, 1200 mm. 16.70 K, 100 mm. 16.60 K.
Kézpénzfizetés mellett.

Hivatalos jegyzes

Buza	kilós	Ára 100 korr.	kilós	Ára 100 korr.
Tiszavidéki (uj)	75	25.40 — 25.80	79	25.90 — 26.30
"	76	25.60 — 26. —	80	26. — — 26.80
"	77	25.75 — 26.15	81	— — — —
"	78	25.95 — 26.35	82	— — — —
Fejérmeyei (uj)	75	— — — —	79	25.85 — 26.25
"	76	25.30 — 25.70	80	— — — —
"	77	25.50 — 25.90	81	— — — —
"	78	25.70 — 26.10	82	— — — —
Pestvidéki (uj)	75	25.15 — 25.55	79	25.90 — 26.30
"	76	25.35 — 25.75	80	— — — —
"	77	25.55 — 25.95	81	— — — —
"	78	25.75 — 26.15	82	— — — —
Bácskai (uj)	75	— — — —	—	— — — —
"	76	25.35 — 25.75	—	— — — —
"	77	25.55 — 25.95	—	— — — —
"	78	25.75 — 26.15	—	— — — —
Rozs	elsőrendű (uj)	— — — —	24.15	24.65
"	középműködésű (uj)	— — — —	23.95	24.20
Árpa	takarmány, elsőrendű	— — — —	15.90	16.10
"	takarmány, másodrendű	— — — —	15.70	15.90
Zab	elsőrendű	— — — —	17.05	17.35
"	középműködésű	— — — —	16.55	16.85
Tengeri magyar	— — — —	— — — —	14.80	15. —
Kepce	kapostarepce	— — — —	34.50	36. —

II. Határidő-üzlet.

Szilárd alapirányzat mellett többszöri nagyobb variációk után változatlan maradt a határidőüzlet irányzata.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza (1908)	22.74—22.90—22.72
Áprilisi buza (1908)	26.70—26.90—26.74
Októberi rozs	20.78—20.94—20.78
Áprilisi rozs (1908)	25.08—25.24—25.10
Áprilisi zab (1908)	17.42—17.98—17.34
Májusi tengeri (1908)	15.16—15.24—15.18

Déli 1 órákor zárulnak.

Októberi buza	22.72—22.74
Áprilisi buza (1908)	26.74—26.76
Októberi rozs	20.78—20.80
Áprilisi rozs (1908)	25.10—25.12
Áprilisi zab (1908)	17.34—17.38
Májusi tengeri (1908)	15.18—15.20

Gabonaforgalom

1907. december 6-tól december 8-ig

	Érkezett	Elszállított
Buza	14508	2948
Rozs	5756	544
Árpa	4587	2302
Zab	5380	5682
Tengeri	1240	—
Liszt	—	31475
Korpa	100	6230

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órákor a következők voltak a záró árfolyamok:

Áprilisi buza (1908)	26.66
Októberi buza (1908)	22.68
Áprilisi rozs (1908)	24.98
Októberi rozs (1908)	20.66
Áprilisi zab (1908)	17.28
Májusi tengeri (1908)	15.14

A budapesti értéktözsde

Külföldi pénzüccokról érkezett kedvezőtlen hírek hatása alatt a mai előtözsde kedvtelen volt, minek folytán az árfolyamok igen csekély forgalom mellett némileg gyöngültek.

Előtözsde:

Köztettek: Osztrák hitelrészvény 633.50—634.25. Magyar hitelrészvény 749.50—750. Magyar jelzálogbank II. kib. 416.50. Osztrák-magyar államvasut 669. Rimamurányi vasút 516. Közúti vasut 546.

Déli tözsde:

Buzdítás hiányában az üzlet a déli tözsdén sem élénkült fel, az irányzat továbbra is gyenge maradt.

Köztettek: Osztrák hitelrészvény 633—634. Magyar hitelrészvény 750—750.75. Magyar jelzálogbank II. kib. 717. Osztrák-magyar államvasut 668.50—669. Déli vasut 515.75. Rimamurányi vasút 515.50—517. Magyar koronajáradék 93—93.05. Közúti vasut 543—545. Városi villamos vasut 279.50. Hazai bank 284—284.50. Kereskedelmi bank 3315. Salgótarjáni kőszénbánya 568—570. Magyar vasuti forgalmi részvény 357—358. Irányzata üzletelen.

Utőtözsde:

Köztettek: Osztrák hitelrészvény 633—633.75. Magyar hitelrészvény 749.50—750. Rimamurányi vasut 516.75. Jelzálogbank 417.50.

Zárulat délután 4 órákor

Osztrák hitelrészvény 633.75. Magyar hitelrészvény 749.50. Rimamurányi vasut 516.75. Osztrák-magyar államvasut 658.50.

Bécsi értéktözsde

Bécs, december 9. 4 2/3 papírjáradék 96.35 4% osztr. aranyjár. 114.30. 1860. sorsjegy 147.—. Osztr. hitelsorsjegy 443.—. Angol osztr. bankrészv. 291.—. Bécsi Bankverein 514.54. Osztr.-magy. bank 17.64. Déli vasut 150.75. Dunagözh. társ. 956.—. Dohány részv. 400.—. Cs. k. arany (vert) 11.36. Német bankváltók 117.87. 4 2/3% ezüst jár. 96.30.—835 Osztr. koronajáradék 96.75. 1864. sorsjegy 252.50 Osztr. hitelint. részv. 633.—. Union-Bank 630.50. Osztr. Länderbank 408.25. Osztr. m. áll. vasut 668.—. Elbe-völgyi vasut 420.—. Alpesi részv. 584.50. 20 frankos 19.20. Londoni váltóár 241.80. Lipótkohó 410.—. Török-sorsjegyek 180.—.

Bécs, december 9. 4% arany-járadék 110.70. Tiszai és szeg. kölos. sorsj. 141.75. Magy. hitel. részv. 748.—. M. lesz. és váltó részv. —. Rimamurányi 517.60. M. cukoripar —. Adria hajózási r.-t. 407.—. Magyar koronajáradék 93.05. 4% magy. földteherm. kötv. 94.70. M. nyer.k. sorsjegy 190.50. Kassa-Oderb. v. részv. 462.—. M. keresk. bank 32.05. M. Jelzálogbank 416.—.

Külföldi értéktözsde

Berlin, december 9. (Zárulat.) 4 2/3 papírjáradék —. 4% osztr. arany jár. 96.90. Osztr. hitel. 198.50. Déli vasut 28.25. Orosz bankjegyek 214.50. 4% új orosz kölcsön 73.75. Disconto Commandit 169.—. Dynamit Trust 155.25. Harpeni 194.10. Unifikált török jár. 93.70. 4 2/3% ezüst járadék —. 4% magy. arany jár. —. Magyar koronajáradék 92.80. Osztr. m. államvasut 142.90. Bécsi váltóár 84.75. Olasz járadék —. Alt. Villamos Edison 195.—. Gelsenkircheneri 190.60. Laurakohó 213.50.

Felesége keres

gépkötéssel 20 koronáig.

A gép megvételénél garantált kap, hogy pontos munkával ellátják, és hogy oktatásban részesítik. Távolág nem képez akadályt. Fér. fiaknak is alkalmas. Elismerő levelek rendelkezésre állanak. — Kérjen prospektust.

Schöndorfer F.

Wien, VII., Nelkengasse 142.

Gyógyítható a sérv?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót
Bárkinek díjtalanul zárt borítékban megküldi:

Politzer sérvambulorium speciális orvosi rendelő intézet

Budapest, Kossuth Lajos-utca 8. főlem.

☛ Egész nap ingyenes orvosi rendelés. ☛

SZÍNHÁZAK

Kedd, 1907. december 10-én.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Onyegin

Kezdete 7 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A forradalmár.

Színml 4 felvonásban.

Kezdete 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Az ördög.

Vígjáték 3 felvonásban.

Kezdete fél 8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Varázskeringő.

Operett 3 felvonásban

Kezdete 1/2 8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Gretchen.

Tréfa 3 felvonásban.

Kezdete 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A babona.

Kezdete 7 1/2 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

(Vig-Opera).

Carmen.

Opera 3 felvonásban.

Kezdete 1/2 8 órákor.

Modern Színház - Cabaret

Andrássy-ut 69.

Telefon 93-16.

A Ferencvárosi angol.

Heltai Jenő és Molnár Ferencz revülje. Zenéjét szerette Szirmai Albert. — **Modern gyerekek.** Szomaházy István bohósága. — **A horvátok.** Szín-padi jelenet. — **Disznótör a Lipótvárosban.** — Pesti életkép. Irta Molnár Ferencz.

Huszonegy kabaretszám.

Fellépnek: Medgyaszay Vilma, Vörös Ill., Fodor Lili, Kökény Ilona, Urai Mella, Gregus Margit, Kardos Ilona, Déry Blanka, Szűcs Nelli, Nyáray Bárony, Kardos Kabók, Súlyom, Szentirmai.

Kezdete 9 órákor.

KELETI-SZÍNHÁZ.

VII., Baross-tér 15.

Telefon 88-90.

A főváros legelőgásabban boren-dezett mozgoszínháza.

Az ördög-vadászat. Hewai szigete. Az igazi matróz. A vidám házmeester. Az álmok birodalma. Kiállhatatlan kamasz. A boljó újság. A farmer tragédiája. Egy boljó perc. Frakkos bandita és még két, az utolsó órákban érkezett attrakció.

Kezdete 5 órákor.

Budapesti **CABARET** Teréz-körút 23. sz. (Bonbonnière) Telefon 52-88

Minden este 9-től 12-ig nagy előadás.

A nagyszerű, teljesen új decemberi műsor

4 szindarab. 25 cabaret-szám. 4 színpadi tréfa.

LÁSZLÓ RÓZSI, NAGY ENDRE, FERENCZI KÁROLY,

Bibor Olga, Balogh Béke, Kepf Jolán, Huszár, Sajó, Mahr Gabányi, Kóváry stb.

Jegyek: **Bárdnál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipszer-nél, Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál.**

FOLIES CAPRICE

Ignazetők: **LEITNER és KELETI Révay-utca 18.** Főrendező: **ROTT SÁNDOR**

MA! Az előadás kezdete fél 9 órákor. **MA!**

Egynegyed 10 órákor! Egynegyed 10 órákor!

„Leánynézőben“.

Bohózat. Irta: **Satyr.** Rendező: **Rott Sándor.**

Negyed 11 órákor! **Ujdonság!** Negyed 11 órákor!

„Kirándulás a szabadba“

(Ein Ausflug ins Freie). (CABARET)

előadja a Folies Caprice egész személyzete. — Rendezték: **Geiger Izsó** balletmester és **Rott Sándor.**

11 órákor! **Trebtsch Sándor** új színdarabjal.

„Ländliche Unschuld“

Burlesk bohózat. Irta: **Satyr.** Rendező: **Werner Hans**

Nappali pénztár délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig.

Az 1-5. emeleti **Casino de Paris**-ban minden este fél 12-től angol és francia különlegességek fellépése.

Eldorádó (csoda) színház

VII., Rákóczi-ut 64.

Ma este nagy diszeldadást tart, óránkénti előadásokkal. **Az 5. előadás kezdete fél 6 órákor. MAI PRÓG IAMM:** Pall mint tanonc (humoros), Maxim a tanyán (énekes), Téves nyomozás (nevetető), Amerikai rendőr (tanulmányos), Ox-Metsch (sport), **Az ördög** (részlet a Faust operából), Tolvajabb a tolvajnál (nevetető), Bajor tánc (énekes tánc), Gyöngyszínor (dráma).

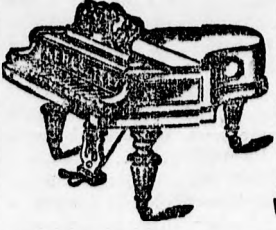
VESZÉK

urasságoktól levetett férfi ruhákat a legmagasabb árban. Levelezőlapra adott értesítésre, úgy helyben, mint vidéken, személyesen jövök.

Braun Elemér,

BUDAPEST, Király-utca 40. III. em. 17.

Világhírű zongorák

mint Bösendorfer, Ehrbar, Bechstein, Iboch, Gaveau Párisból stb. legolcsóbban vásárolhatók és bérelhetők.
Keresztély (hírneves zongorateremben) **Budapest,** Vao i-körút 21. sz. (parudvar)

Magyarnak Pécs. Németnek Bécs.

!! Ne küldjük pénzünket külföldre !!
Mindenkinek fontos! Mindenkinek fontos!

Kuruc ébresztő

órát — mely eddig sokkal drágább volt — 3 darab rendelésénél 1 frt 25 krajcárjával számítom.

Megrendelés legcélszerűbben postautalványon eszközölhető

Schönwald Imre, Pécs

:: órásmester és ékszergyáros ::
Árjegyzék ingyen! Árjegyzék ingyen!

Itt vegyünk! Itt jót kapunk!

Kosmos

vegyészeti és kozmetikai laboratórium Győr, Baross-ut.

Tyukszemet, bőrkeményedést azonnal eltávolít a KAISER-féle Tyukszemháló ára 70 fill.

Fagy-, viszketés és bőrbajok ellen a „KOSMOS“-fagybalzsam 90 fill.

A legjobb és legerősebb sósborszesz az Erősósborszesz. Ez maga az erő és egészség. Ára 2kor., 1 kor. és 30 fill.

Csodás hajnövesztő Peilicose ára 3 kor.

A szépségápolás biztos szere a „HOFPA“ ára 2 kor. 50 fillér.

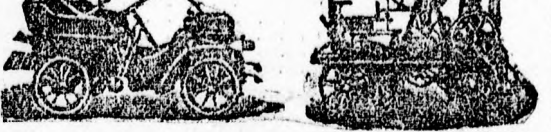
Minden kérdésre szívesen felel a „KOSMOS“-laboratórium, hol ezen cikkek kaphatók.

Megbízható! Olcsó!!

Motorok — Autóbilok

Motorfűrés — Motorcséplők Szívógázmotorok.

Előrendő gyártmány! Legmesszebbmenő jótállással!

KELLNER és SCHANZER
Budapest, VII., István-ut 10. sz.

Nem kell többé 10000 frtos régi hegedű

mert **Reményi Mihály** műhegedű készítő

a nagy, kir. zene-akadémia házi hangszerese, legújabb találmánya („hangfokozó gerenda“) annak bármely hegedűbe sítal, a leggyorsabb hegedű-művésznő a Vigadó nagytermében egy Reményi-féle új hegedűn sikerrel hangversenyzett.

Hegedű-készítési és javítási műtőrem.

BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 58. SZÁM.

Telefon 87-84. Árjegyzék bérmentve.

12 millió

korona

tisztviselői kölcsön

tisztán

6 1/2 - 7%

kamatra 15-20 éves törlesztésre, kizárólag köztisztviselőknek (magántisztviselők kivéve).

Nem kell kezes, sem a drága életbiztosítás.

Eletbiztosítást pótolja az olcsóbb kártalanítási ellenérték, melynek rendkívüli előnyeit külön levélben bárki-nek megírjuk.

Ha valaki már rendelkezik régi biztosítással, vagy újat óhajt kötni, ez nem akadály, mert azért a kölcsön fedezetül szolgálhat.

Ezen kölcsön előnyei:

1. Minimális levonás.
2. Semmi előleges költség.
3. Fedezetül csak kötelezvény kell, váltó nem.
4. A kölcsön 1% stornodij ellenében bármikor visszafizethető.
5. Kezes nem kívántatik.

Magasrangú, állami tisztviselők (miniszteri tanácsosok, Curiai bírák, egyetemi tanárok stb.) fenti feltételek mellett fizetelőjegyzés nélkül részesülhetnek ezen kölcsönben.

Ha bármily bonyolódott conversálást óhajt, mielőtt máshová fordul, kérje kimerítő prospektusunkat és felvilágosítást. Tájékoztatás díjtalan, választékos nem kell.

Pénzügyőrök kizárva.

Kizárólagos cím:

Pénzügyi Mercur Kereskedelmi Részvény-Társaság

Budapest, VI., Dalszínház-utca 8. szám.

Telefon 23-33. (Az Operával szemben.)

Fiók: Wien, Laimgrubengasse 17.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jel-
ise alatt küldenek a kiadóhivatalba,
ne tessék eredeti okiratokat mellékelni,
mert erejük semmiféle felelősséget
nem vállalunk.

APRÓ

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Azokat az ajánlatokat és leveleket,
melyeket az apróhirdetés megjelenésé-
től számított négy hét alatt címzett-
jük el nem visz, a kiadóhivatal meg-
semmisíti.

Olcson levelezhet
mindenki, aki

A Nap: A Hir
apróhirdetési lev. lapját megveszi
Érvényes 10 szolg. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Házassodhat
mindenki, aki

A Nap: A Hir
apróhirdetési lev. lapja útján hirdetés
Érvényes 10 szolg. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Állást kaphat
mindenki, aki

A Nap: A Hir
apróhirdetési lev. lapja útján hirdetés
Érvényes 10 szolg. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Betöltendő állást
hirdethet a legsikeresebben

A Nap: A Hir
apróhirdetési lev. lapja útján.
Érvényes 10 szolg. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Oktatást
nyerhet mindenki, aki

A Nap: A Hir
apróhirdetési lev. lapja útján hirdetés
Érvényes 10 szolg. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Butor
legelőssőbb közvetítője

A Nap: A Hir
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szolg. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Adás-vétel
legelőssőbb közvetítője

A Nap: A Hir
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szolg. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Lakás
egelőssőbb közvetítője

A Nap: A Hir
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szolg. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Pénzkölcsön
legelőssőbb közvetítője

A Nap: A Hir
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szolg. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Gyümölcs
legelőssőbb közvetítője

A Nap: A Hir
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szolg. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Üzlet
legelőssőbb közvetítője

A Nap: A Hir
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szolg. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Ingatlan
legelőssőbb közvetítője

A Nap: A Hir
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szolg. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Betöltendő állások

Kereset
bárkinék, otthon gyorskötő gépen.
Árjegyzék. Keller Gyula és Társa
Zyolyom. 453

Kereskedelmi-
iskolát végzett, a könyvelés-
ben jártas gyakorlók az on-
nali helyesre keresetük. Ma-
gyar és német nyelven írott
ajánlatok ügyes jellege alatt a
kiadóhivatalba küldendők.
17321

Kerestetnek
hivataloslag, felvigyázók,
téglaemlert, gépészek, futók,
gépészkecskók, mezőgazda-
sági, erdőszeli, gyári és
egyéb különféle személyzet.
Föltételek olvashatók az Or-
szágos Pályázati Közlönyben.
Mutatványszám ingyen. Bu-
dapest, Nap-utca 13.

Két fejűségény
kerestetik. Jelentkezni Kra-
kauer, Nagymező-utca 25.

Kertész
kerestetik, ki a kertészet min-
den ágazatában teljesen jártas.
Jelentkezni Krakauer, Nagy-
mező-utca 25.

Gépészkecskók
kerestetik, ki uradalomban már
volt. Bővebbet Krakauer, Nagy-
mező-utca 25.

Kovács
kerestetik nagyobb uradalomba.
Bővebbet Krakauer, Nagymező-
utca 25.

Gazdaságba
kerestetnek: gazdasági, so-
gédítási, ispan, magtáros,
raktárnok, gazdasági, gépész,
gépészkecskók, bogár, ellen-
őr. Föltételek olvashatók az
Országos Pályázati Közlönyben.
Mutatványszám ingyen.
Budapest, Nap-utca 13.

317 állást
mindenfélé szakmából közel
a most megjelenő Országos
Pályázati Közlönyben. Ingyen
mutatványszámot küld a ki-
adóhivatal, Budapest, VIII.,
Nap-utca 13.

Állást keresők
A t. c. gazdaközösség
és iparvállalkozók figye-
lmebe ajánlom 1884 óta fenn-
álló gazdasági és iparsze-
mélvételket elhelyező iród-
mat. Gazdasági, gépészek,
kovácsok, molnokok, szesz-
főzők, kertészek, kecskészek
és feltevésekkel, főnököknek
díjmentesen elhelyeztetnek.
Krakauer Armin, VI., Nagy-
mező-utca 25. szám. Telefon
94-76. 10.003

Oktatás

Cimbalmozni
tanít kottából három hónap alatt
kötő eredményre. Alsóerdő-
sor-utca 5. I. emelet 13. Kleker
Mariska. 459

Reál, polgári,
kereskedelmi oktatást elvállal
Kálmán, Nagymező-u. 82. II. 29.
17097

Hegedűoktatás
tehetséges növendékeknek, heti
három fél óra, havi tíz koronáért.
Cim a kiadóhivatalban. 425

Zongoraleckéket
adok kezdőknek havi 3 forintért.
Práter-u. 46. II. 34. 452

Cimbalom-tanítónő
tanít kottából módszer szerint
kottából vagy cigányosan.
méréselt áron, úgy saját la-
kásán, mint házon kívül. Há-
rom hónap alatt biztos ered-
mény. VII., Ovoda-utca 19.,
III. em. 32. 668

Parlament
gyorsírók által vezetett ma-
gyar, német gyorsíró-iskola.
Díjtalan gépirás-oktatás. Ma-
gyar-német fogalmazás. Ke-
reskedelmi akadémián rendes
tanárként oktatott szak-
tantárgyak. Az Országos Ma-
gyar Gyorsíró-Egyesület hí-
vatalos tanfolyama. Alapít-
otta Markovics Iván 1863.
Havonként új tanfolyamok.
Tájékoztatót küld a Gabels-
berger Szakiskola, ezeltől
Gyár-utca 4., (most kizárólag
Liszt Ferenc-tér 10.) Címre
vigyázzunk! A szakiskola
írógépegektől s más utánzótt
nevi tanfolyamoktól függet-
len. VII., Ovoda-utca 19.,
III. em. 32. 668

Stenografia.

Ingyenes magyar, német
gyorsírási és gépirási tan-
folyamok kezdődnek de-
cember havában a fővá-
ros legnagyobb és leg-
kedveltebb szakiskolájá-
ban, a „Stenografia” orsz.
Gabelsberger gyorsíró- és
gépiróiskolában. Keres-
kedelmi szaktantárgyak.
Sokszorosított kurzusok.
Jelentkezés egész nap.
VI., Váci-körút 33.

Kolozsvári
jogtudományi és államtudo-
mányi szigorlatokra, állam-
vizsgákra és alapvizsgákra
igen lelkismeretesen és leg-
alaposabban, igen rövid idő
alatt és olcsón csak mi ké-
szítünk elő kipróbált módsze-
rünkkel. A vizsgálatok siker-
ret biztosítja 6 év óta fenn-
álló intézetünk, amely min-
dig kiváló eredményeket pro-
dukált. Az előkészítést a té-
ren elsőknek elismert, szak-
avatott egyéniségek végzik.
Részletes felvilágosítást ad
Dr. Erős Vilmos jogi szem-
náriuma, Kolozsvár, Magyar-
utca 2. Telefon. 80503

Butor

Fiatal házassoknak
teljes lakberendezés csillá-
rokkal. Csak 10 hónapig, 2 évi
jótállás. Leszállított áruk
leltározás miatt. Fay Antal Sam-
melweis-utca 4. 21004

A legkedvesebb
és előszerű karácsonyi ajándék
a világhírű Schöberl-ágy, mely
napról egy kis elegáns pamag,
éjjel pedig egy nagy kény-
matraccos ágyra átalakítható, 28
év óta sok ezer van használatban,
mert a jó fekvés a tödő szabad
légzését előmozdítja. A Schöberl-
ágy ára kivétel szerint 26-36 ffr
és feljebb. Budapest, Haris-bazar,
Schöberl Róbert. 20 12

Háló és ebédlő
garnitúrák, csillárok, réz-
ágyak, szőnyegdívanók, tro-
dai berendezések, pénzeszek-
rényeket, olcsón eladok. Be-
raktározási Vállalat Buda-
pest, Gerlőci-utca 2. Eölt-
11 szám.

Újrendszerű
BUTORHITEL.
Butorok csakis a legjobb
kivitelben kaphatók késpénzért
v. banknál törleszhető részlete
BALÁZS és TÁRSA butorraktárban
Budapest VI., Révay-utca 3. szám.
Váci-körút mellett.

A vásárolt butorok értékét egy
bank fizeti nekünk ki, a vevő
tehát a banknak maradása, mi-
által a butort mindenkinél kész-
pénz-árbán számíthatjuk.
A bankkölcsönt sem részlegjézés
sem egyéb költsége nem terheli.

Butorok
háló-, ebédlő-, szalonberendezések,
továbbá uriszoba, irodaberendezé-
sek, réz- és magtáros butorok,
szőnyegek és függönyök, bór-
garnitúrák eladása és vétel

WECHSLER KÁROLYNÉ
VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e
(Kazinczy-utca sarok.)

30% megtakarítás
régii butorszalon-ban
Bpest, Ferenciek-tere 3. sz
félelemlet.

Vétel és eladás: polgári, ura-
sági lakberendezések, uris-
szobák, palisander- és ma-
gtoni butorok, keleti szőnye-
gek, csillárok stb. Telefon 82-13

Adás-vétel

Biliárd-asztal,
nagyon olcsón eladó. Főher-
ceg Sándor-utca 30/A., föld-
szint 5.

Zongorát
öcskét, vagy pianót sürgősen
keresek megvételre. Üllői-ut 24.,
ajtó 2. 422

Zongora
rövid, félórán, piannó 150 forintért
eladó. Szerencsés-utca 33. IV. 45.
641

Eladó ház
folyómentén, gyümölcsösökkel.
Ért-kezi: Beregszászon, Atilla-
utca 41 sz. 3854

Ös-Budavára
felosztása alkalmából már csak
rövid ideig a üvekozó tárgyak
kerülnek eladásra: 100 darab
villamos világító, továbbá egy
Peugeot gyártmányú autómobil,
1 drb villanmotor, váltakozó
áram, gyári szám 3410. Ganz és
Társas gyár 6 polus, 820 fordulát
számú, 100 váltós, 20 lóerős, 1
drb gázmotor dupla c lindereit,
30 lóerős, gyári szám 206, Ganz
és Társa gyár 1894-ben gyártot-
tak. Egy drb vizkázán 10 lóerős
nyomású hűtőszelvény, szelleppel,
feszítővel és vizzállás üveg-
gel felszerelve. Kazánok átme-
rűje 80 centiméter, hossza két
méter. Két darab Enke-féle for-
gósztatva Lorene Viktor-féle
gyármány, szivó magassága 9
méter, nyomó magassága 50 mé-
ter. Egy drb transzmisszió 4
csapágygyal, 6 drb szikjorong,
jókában levő szjakkkal
stb, minden a legjobb állapot-
ban olcsón eladó.

Értekezni 1 hét reggel 8
8 óráig d. u. 5 óráig Ös-
Budavára területén a tu-
lajdonossal.

Alkalmi birtokvétel.
375 kat. hold uribirtok tel-
jes felszereléssel, 200 hold-
nyi öszi vetéssel, nagyon
kedvező fizetési feltételek
mellett örök áron eladó. A
birtoknak 230 ezer korona
az ára. Az eladó csak oly
komoly vevőknek ad fel-
világosítást, akik 50-60
ezer korona késpénzzel
rendelkeznek. Cím a kiadó-
hivatalban. Ügynökök ki-
zárva. 702

Singer varrógép
ujdonatúj, 25 forintért eladó.
Krausz, Budapest, Semmelweis-
utca 13. 17187

Lakás

Külön bejáratu
elegánsan berendezett szobák
azonnal olcsón kaphatók. Fő-
herceg Sándor-utca 30/a. Ma-
gyar Otthon elsőrangú pon-
tú. Szigoruan családi otthon.

Kiadó
azonnal elegánsan butorozott,
teljesen férgmentes, utcai
szoba, gáz- és villanyvilágítá-
ssal, fürdőhasználattal, kül-
lön bejárattal. Rákóczi-ut 17.
I. 1.

Klubnak,
pénztétezőnek, irodának, elő-
kelő vállalatnak stb. kiválóan
alkalmas, díszes helyiség,
mely áll egy előszobából, egy
nagy tereméből, két kisebb
teremből s mellékhelyiségek-
ből, gáz- és villanyvilágítá-
ssal, erkélyvel, május első-
jére, osztály azonnal is ki-
adó. Rákóczi-ut 17. I. 1.

Pénz

Fizetésektelen
keresek díjment kiegészítőket.
Krausz Henrik Budapest, IV.
Semmelweis-utca 13. 17188

Gavallér
és bankhivatalnokok váltói leszá-
moltatnak VIII., Kertész-utca 8.
I. em. 5. Riktér, található 2-5-g g.
447

Bankbizomány és
Közvetítő Vállalat.
Budapest, József-u. 23. II. 18.
Kiszolgáló személyi és jelző-
közlőseket gyorsan ügy helyben
mint vidékre a legnagyobb sz-
szegig. Közvetít minden adás-
vételt képező magtán ügyletet
Levélbeli megkereséshez válasz-
bélyeg mellékelendő
Közvetít továbbá üzletek, vendé-
glők, kávéházak, káremé-
resek, tejesarnokok adás-vételét.

Személyhitel
magánpénzt, kezesség nélkül is,
24 óra alatt megszerkesz 1-2
-3 havi lejáratú. Bankköl-
csönt 3 nap alatt, havi vagy
negyedévi törlesztéssel, rész-
vénytársaságtól, nem szövet-
kezettől. Márton, Rottenbil-
ler-utca 12. I. 14 szám. Te-
lefonszám 84-66. Betáblázá-
sokat hátra, földre, telekre,
II. III. helyre is két nap
alatt elintézek olcsó ka-
matra. 10.005

Pénzkölcsönt
tisztviselőknék, iparosoknak,
kereskedőknek havi törlesztésre.
Je zálog kölcsönt birtokokra hely-
beli házakra I-II helyre folyó-
sítat. Wilsek, Aggteleki u. 2/r.
Válaszbélyeg. 10759

Különféle

Munkakeptelen
szegény asszony vagyok, férjem
mellette ember, aki vört hány,
kérném a jószívű embereket, hogy
egy szerencsétlen családon, aki
az éhenhaláshoz közel van, segít-
senek. Előre is hálásan köszö-
nöm. Kramer Osziáné, Etemér-
utca 40., II. em. 15.

Születésznő
23 évi gyakorlattal, masszí-
rozónő tanácsossal szolgál,
masszirozást elvállal. Izabella
utca 69. földsz. 8., lépcsőhá-
zban. Andrassy-ut mellett. 9134

Meghülésből
száraz hurutos bajoknál
használaton Róthy-féle cukor-
kát. Ára gyógyszerárakban
60 fillér.

Kereset
bárkinék, otthon gyorskötő-
gépén. Árjegyzék, Keller
Gyula és Társa, Zyolyom. 19140

Hajeltávolítás
(hölgyeknek) az arc és kar-
ról 5 perc alatt, fájdalom nél-
kül, bámulatos eredmény. Vi-
dekre a szert pontos utasítá-
ssal, diszkrétan küldöm. Ár-
talmatlanságáért, eredmé-
nyéért jótállók. Pollák Sarolta
Andrassy-ut 38. I. em. lépcső-
ház. 18149

Törött babákat
csékélységért ujja javítok.
Scheiber, Murányi-utca 17.
Levelezőlapra bárhonnan elho-
zom. Vidéki megbízásokat lelki-
ismeretesen eszközölök. 19007

Emlékek,
ajándéknak kiválóan alkal-
mas egy életnagyságu, na-
gyított fénykép, bármely
fénykép után művészielen
készíték. A bú másolatért
felelősséget vállalok. A kép
68 cm. magas, 38 cm. széles.
Darabja 3 forint. Szines elő-
ban 6 forint. Vidéki megren-
delést pontosan eszközölök.
Budapest, VI., Proféta-utca
5. szám. Grosz József.

Asszonyok vigyázzatok!
Mindn családra nézve legfonto-
sabb könyvet a gyermekál-
dásról, több mint ezer közö-
nyíráttal diszkrétan küld 1 ko-
ronáért. Levélbelyeg ellenében
is, Fischer Róza asszony, Buda-
pest, VII., Danjanich-utca 23/A.

30 korona
finom szövettel dívatos
férfiöltöny vagy felöltő
mérték után romok szá-
bás és finom kivitelben.
Hazai Versenyszabályzat
Budapest VII., Thököly-
(Csömör)-ut 3. szám
I. em. - Vidékre minták
bérmentve.

Beraktározási
előlegző- és butorszállítás
vállalat.

E'fogadunk beraktározásra buto-
rokat, varrógépet és mindenemelt
árakat. Adunk azokra kölcsönt
70 évi kamatra ügy helyben,
mint vidékre.

HELLER TESTVÉREK,
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1.
Rákóczi-(Kerepesi)-ut sarok. Tele-
fonszám 72-35.

35 korona
egy dívatos férföltöny vagy
felöltő mérték után romok
szabásban, finom gyapju-
szövetekből.

FRIED ARMIN
szabomesternél Budapest,
Váci-körút 39/H. Vidékre
minták bérmentve. Három
öltöny rendelésnél éves vasúti
jeggyel ellátott szabaszom
költségemen odautazik.

MAGYAR
TEXTILIPAR.
Folyóirat. 1000
A pamut, gyapju, lenés
kender, selyem- és juta
ipari és kereskedelmi
közlönye.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal
Ujvidéken.
Megjelenik havonta 2-szer
Előfizetési ára egy évre 12 kor.

18 forinttól
mérték után készítjük a legelő-
gánsabb férföltönyt, téli-
kabátot, felöltőt francia-
angol- és hazai szövetekből.
28 forinttól szalon, Ferenc
József, frank és sza-
kettöltönyt a legfinomabb
krop- vagy himalaja-szövetekből.
Budapesti évi lakoknak kedve-
sleges évi részletekre is. Négy
öltöny késpénz rendelésnél szá-
básunkat nagy mintaszám-
mennyiségű vidékre is
küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA
Budapest, Nagydiofa-utca 3.

FIDIBUSZ
1905-1906. évi teljes év-
folyama diszkötésben tekin-
tetten arra, hogy az 1907.
évfolyama már 1908. jan.
1-én szintén diszkötésben
megjelenik, 1908. jan. 1-ig

3 korona
méréselt árért kapható
Megrendelhető a FIDIBUSZ
kiadóhivatalban Budapest
VIII., Rökk Szilárd-utca 9.,
továbbá minden könyv- és
papírkereskedésben, vala-
mint az összes hírlapelár-
sítóknál ugy Budapestben
mint vidéken.

Csekély havi
rszletfizetésre.
Felette méréselt áron.
HEGEDÜK
elsőrangú
gyártmányok,
mester hegedük
után készítő,
brácsák és
osellók stb.

Onmüködő
és torgat-
ható hang-
szerek. Acélemel-
kel. (Auto-
matik.)

Valódi
Párisi
Színházi
át esővek.

CITERAK
mindenfélé rend-
szerben és kivi-
telben.
Mandolinák,
gitárok, harmo-
nikák a leg-
különbözőbb ára-
kon.

GRAMMOFONOK
melyeknek
legkiválóbb
minőségű
stavitóknak.
Dus választék
tartós leme-
zekben.
Ponográfok 20 K-tól feljebb

AUFRECHT ES
GOLDSCHMIED
Budapest, VII., Rákóczi-út 26.
Képes hangszer- vagy látozó-
árjegyzék kívántra ingyen és
bérmentve.

Női óvszer.
Női orvosok által kipróbálva,
nagyon megbízható és soha nem
mondja fel a szolgálatot

Melussa-Ovale.
Minta oktatással egvűtt K. 2.40.
Kapható minden gyógytárban
és droguáriában, vagy a Dres-
dener Bot. Laboratorium G. m.
b. H. széküldési irodája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5.